

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU BRZESKIEGO 2021-2030

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
Założenia procesu opracowania strategii	3
Przebieg planowania strategicznego, w tym sposoby włączenia partnerów w przygotowanie strategii	4
DIAGNOZA PODSTAWOWYCH UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ROZWOJOWYCH ORAZ POTENCJAŁU POWIATU BRZESKIEGO	5
Wnioski z sondażu społecznego wśród mieszkańców	5
Wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej	13
ANALIZA SWOT	25
WIZJA I MISJA ROZWOJU POWIATU BRZESKIEGO	29
PLAN OPERACYJNY (OBSZARY, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ)	30
Zintegrowany rozwój gospodarki i edukacji oraz wzrost poziomu zatrudnienia na terenie powiatu brzeskiego	32
Rozwój wszechstronnej oferty czasu wolnego oraz profesjonalizacja sektorów turystyki wypoczynkowej i sportu, bazujących na zasobach środowiskowych, infrastrukturalnych i kulturowych powiatu brzeskiego w Powiatowym Centrum Edukacji w Brzesku	41
Wzmacnianie komfortu i bezpiecznego środowiska życia mieszkańców powiatu brzeskiego.	49
Partnerskie zarządzanie sprawami publicznymi, wykorzystujące nowoczesne instrumenty polityki rozwoju.	60
ZGODNOŚĆ STRATEGII Z WYTYCZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU	66
SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU BRZESKIEGO NA LATA 2021-2030	71
System wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030	71
System monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030	73
Potencjalne źródła finansowania kierunków interwencji określonych w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030	79

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu powiatowego, diagnozującym podstawowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał powiatu, opisującym podejście zintegrowane, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni powiatu w perspektywie najbliższych lat, w tym przy szerokiej partycypacji interesariuszy i partnerów. Tym samym stanowi strategię terytorialną w myśl rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz.

W systemie zarządzania polityką rozwoju Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 pełni kluczową rolę jako **generalny plan postępowania władz samorządu powiatowego – we współpracy z innymi samorządami, administracją państwową oraz partnerami społecznymi i prywatnymi – w procesie zarządzania powiatem**. Pełni nadrzędną rolę nad branżowymi planami rozwoju powiatu. Koordynuje różne terytorialnie, sektorowo i technicznie plany oraz dokumenty strategiczne na szczeblu lokalnym. Kluczowym jej założeniem jest zintegrowanie polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej – dla poprawy warunków życia i jakości usług publicznych na terenie powiatu oraz zapewnienia **zrównoważonego rozwoju**.

Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 stanowi **naturalną kontynuację polityki rozwoju** określonej we wcześniejszych wersjach opracowania. Dokument został sporządzony z inicjatywy Zarządu Powiatu Brzeskiego i opracowany w Starostwie Powiatowym w Brzesku przy współudziale interesariuszy lokalnych oraz ekspertów zewnętrznych.

Potrzeba budowy nowej Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 wynikała z wielu przesłanek wewnętrznych i zewnętrznych:

- nowe potrzeby, problemy, oczekiwania i aspiracje mieszkańców,
- potrzeba dostosowania kierunków rozwoju powiatu do zmieniających się uwarunkowań, w tym zmian demograficznych, społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technologicznych i cywilizacyjnych zachodzących zarówno w powiecie, jak i jego otoczeniu,
- dostępność środków zewnętrznych (głównie w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027),
- związane z powyższym zmiany prawne oraz nowe założenia krajowej i regionalnej polityki rozwoju określone w zaktualizowanych dokumentach strategicznych wyższego rzędu,
- zabezpieczenie średnio- i długookresowych ustaleń na podstawie kompromisu wśród społeczności,
- mobilizacja społeczności do współrealizacji strategii.

W odpowiedzi na te przesłanki, strategia formułuje wizję rozwoju, rozumianą jako pożądany stan rzeczywistości, a także stawia długo i krótkookresowe cele do osiągnięcia przez całą wspólnotę lokalną. Tym samym **pełni trzy podstawowe role: kierunkowania i zabezpieczenia ciągłości polityki rozwoju, podstawy do wnioskowania o dofinansowanie na kluczowe działania rozwojowe, a także aktywizująco-integrującą**.

Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 jest rezultatem procesu planowania strategicznego, prowadzonego **metodą partycypacyjną**, z udziałem przedstawicieli różnych środowisk wspólnoty lokalnej. Wypracowane wspólnie zapisy mają w perspektywie prowadzić do podejmowania przez władze samorządowe, a także partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych podmiotów publicznych, wspólnych decyzji i aktywności zmierzających do kompleksowego wykorzystywania zasobów i możliwości rozwojowych powiatu brzeskiego oraz neutralizowania barier, celem osiągnięcia założonej wspólnie wizji i celów rozwojowych.

Okres realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego przyjęto na dziesięć lat (2021-2030), co jest zgodne z okresem kolejnej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej (2021-2027) wraz z dodatkowym okresem rozliczania pozyskanych projektów. **Strategia została sformułowana w ścisłej korelacji z kluczowymi dokumentami planistycznymi szczebla krajowego i regionalnego**, w tym m.in. ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą 2030 roku), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Założenia procesu opracowania strategii

Konstrukcję dokumentu Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 oparto na **partycypacyjno-eksperckim modelu budowy planów strategicznych** jednostek samorządu terytorialnego, w pełni oddającym oczekiwania krajowych oraz unijnych instytucji odpowiedzialnych za rozwój terytorialny w Polsce. **Partycypacja polegała przede wszystkim na przeprowadzeniu badania społecznego wśród mieszkańców oraz organizacji spotkań warsztatowo-konsultacyjnych z zaangażowaniem specjalnego zespołu roboczego, powołanego przez Starostę Brzeskiego**, poświęconych diagnozie potrzeb rozwojowych i oczekiwań społecznych oraz identyfikacji potencjałów, barier, wyzwań i kluczowych przedsięwzięć realizacyjnych w perspektywie 2030 roku. W skład tegoż weszli m.in. przedstawiciele władz samorządowych oraz gmin powiatu brzeskiego, urzędnicy samorządowi, przedstawiciele oświaty, instytucji kultury, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, reprezentanci sfery biznesu, lokalnych organizacji pozarządowych i mieszkańców. Prace moderowali i wspierali konsultanci FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie. Zespół realizacyjny tworzyli m.in. Wojciech Odzimek, Dawid Hoinkis i Jan Cieplak. Dzięki takiemu podejściu dokument stanowi nie tylko narzędzie prowadzenia polityki rozwoju, ale również syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową powiatu. Jednocześnie jest zaproszeniem do współpracy dla wszystkich partnerów zainteresowanych jego przyszłością. Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 nie ogranicza się bowiem w swych zapisach wyłącznie do zadań realizowanych bezpośrednio przez Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, ale proponuje zadania dla całej społeczności lokalnej, wszystkich gmin i ich instytucji oraz partnerów społecznych i gospodarczych działających na terenie powiatu. Od wspólnych decyzji koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych, a także sprawności i efektywności mechanizmów współpracy zależy powodzenie prowadzonej polityki rozwoju. Tworzenie partnerstw na etapie wdrażania zapisów Strategii będzie miało kluczowe znaczenie również ze względu na nowe instrumenty rozwojowe, które wymagają zacieśnienia współpracy i skoordynowania działań podejmowanych przez samorządy, partnerstwa samorządowe oraz podmioty prywatne i pozarządowe w zakresie realizacji usług publicznych na rzecz mieszkańców, turystów, inwestorów, przedsiębiorców i innych klientów.

Przebieg planowania strategicznego, w tym sposoby włączenia partnerów w przygotowanie strategii

Prace związane z przygotowaniem Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 obejmowały w szczególności następujące działania:

1. Opracowanie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu w oparciu o dane statystyki publicznej w układzie dynamicznym (kilkuletnim) i porównawczym (benchmarkingowym).
2. Przygotowanie i przeprowadzenie sondażu społecznego wśród mieszkańców z zakresu preferencji i potrzeb rozwojowych powiatu.
3. Przeprowadzenie warsztatów strategicznych z kluczowymi interesariuszami lokalnymi (m.in. z przedstawicielami administracji samorządowej, przedsiębiorcami, lokalnymi liderami i osobami reprezentującymi organizacje pozarządowe oraz inicjatywy nieformalne):
 - Przedstawienie aktualnych zmian w ramach systemu planowania strategicznego w Polsce oraz procesu opracowania strategii rozwoju powiatu, omówienie standardów i dobrych praktyk;
 - Prezentacja podstawowych wskaźników oraz trendów opisujących rozwój społeczno-gospodarczy powiatu – wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej;
 - Prezentacja wniosków z przeprowadzonego sondażu społecznego wśród mieszkańców z zakresu preferencji i potrzeb rozwojowych powiatu;
 - Przeprowadzenie analizy zasobów własnych i otoczenia powiatu – analiza SWOT, analiza potrzeb rozwojowych i potencjału powiatu, formułowanie wizji rozwoju;
 - Identyfikacja głównych kierunków rozwoju powiatu w oparciu o wyniki sondażu społecznego, wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej oraz dyskusję nad analizą SWOT;
 - Budowa celów strategicznych (długofalowych) i celów operacyjnych (średniookresowych);
 - Identyfikacja zadań w ramach poszczególnych celów;
 - Określenie ram organizacyjno-logistycznych realizacji zadań.

Spotkania odbyły się w dniach: 22.06, 8.07 oraz 2.09.2021 r. w Powiatowym Centrum Edukacji w Brzesku.

4. Określenie zgodności obszarów rozwoju oraz celów strategicznych z priorytetami dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym i regionalnym.
5. Określenie systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii.
6. Weryfikacja projektu strategii ze środowiskami gospodarczymi, społecznymi i pozarządowymi na terenie powiatu – dodatkowe e-konsultacje.
7. Opracowanie ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030.

DIAGNOZA PODSTAWOWYCH UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ROZWOJOWYCH ORAZ POTENCJAŁU POWIATU BRZESKIEGO

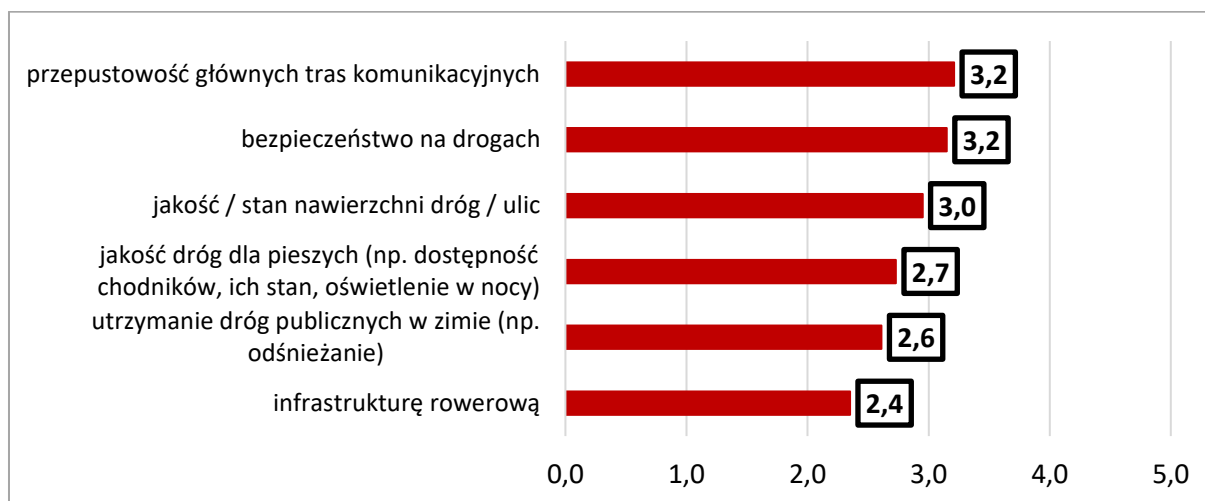
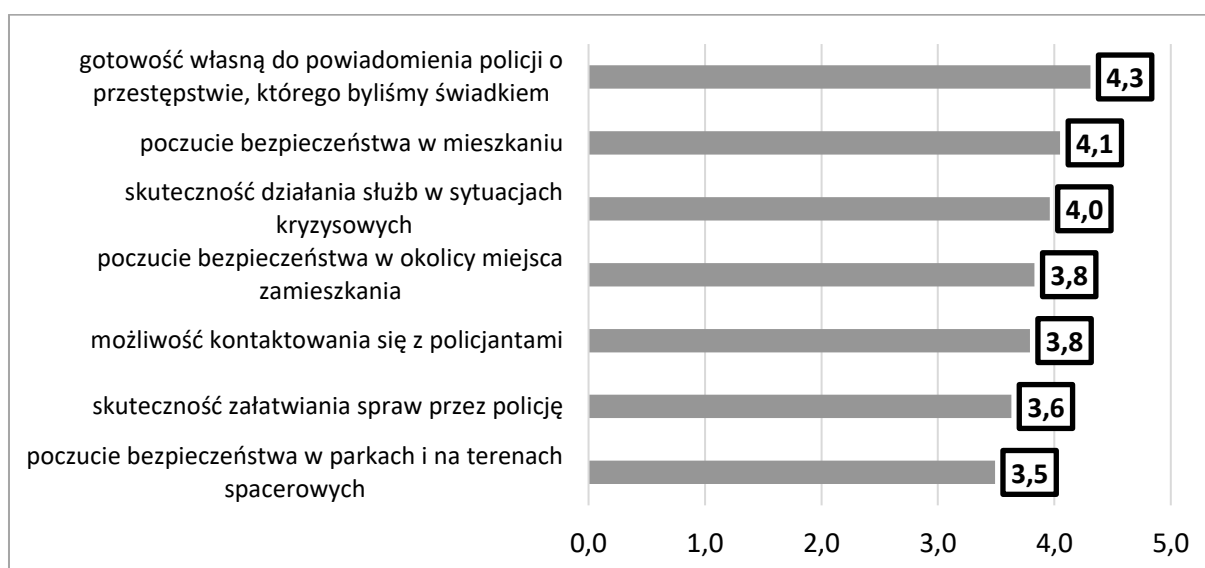
Ważnym elementem prac nad Strategią Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 było opracowanie **kompleksowej diagnozy** uwarunkowań i potrzeb rozwojowych oraz potencjału powiatu. Diagnoza realizowana była za pomocą **ilościowych i jakościowych metod badawczych**. W pierwszym przypadku przeprowadzona została analiza społeczno-gospodarcza powiatu w ujęciu dynamicznym i porównawczym, bazująca na danych statystyki publicznej. W rozdziale zamieszczono najważniejsze wnioski z przeprowadzonej analizy. W każdym z analizowanych aspektów społeczno-gospodarczych zaprezentowano kluczowe wskaźniki oraz wynikające z nich konsekwencje i wyzwania, którym sprostać musi powiat. W drugim przypadku przeprowadzono badanie sondażowe w formie ankiety on-line, która była dostępna na stronach internetowych Starostwa Powiatowego oraz gmin powiatu. Sondaż zrealizowano w okresie marzec-kwiecień 2021 r. Wzięło w nim udział 331 osób. Respondenci odpowiadali na pytania dotyczące przywiązania do miejsca zamieszkania, oceniające warunki życia oraz jakość i dostępność usług publicznych na terenie powiatu (w obszarach: obsługa administracyjna, środowisko, transport i infrastruktura komunikacyjna, bezpieczeństwo publiczne, edukacja i wychowanie, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, biznes i rynek pracy, kultura i rekreacja), a także dotyczące możliwości i kierunków rozwoju powiatu. Kluczowe wnioski dla planowania strategicznego również opisano w rozdziale.

Wnioski z sondażu społecznego wśród mieszkańców

- 55,3% mieszkańców zadeklarowało zadowolenie z faktu, iż zamieszkuje na terenie powiatu brzeskiego. Z drugiej jednak strony, niemal 1/3 badanych odpowiedziała, że rozważa możliwość zamieszkania w innym miejscu. Podobnie 47,1% ankietowanych wskazało, że czuje przynależność do wspólnoty powiatu brzeskiego. Jednocześnie 7,6% respondentów podsumowało, że nie odczuwa żadnych więzi z powiatem, a 16% określiło je jako słabe. Wskazuje to na konieczność doskonalenia lokalnych warunków życia, pracy i wypoczynku oraz realizacji działań ukierunkowanych na silniejsze zintegrowanie mieszkańców z powiatem.
- Większość ankietowanych deklaruowało swoje duże zainteresowanie sprawami powiatu brzeskiego (76,1%). Badani zaznaczali, że sprawdzają informacje w mediach społecznościowych, w szczególności na profilu Facebook powiatu brzeskiego (81,9%), oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brzesku (72,5%). 65,9% wskazywało, że aktywnie poszukuje informacji na temat działań podejmowanych przez władze powiatu brzeskiego lub o powiecie brzeskim. 69,5% twierdziło, że rozmawia o bieżących sprawach powiatu z sąsiadami. Ponadto, 58,6% ankietowanych czyta na temat powiatu brzeskiego w prasie lokalnej, a 49,8% sprawdza informacje w Biuletynie Informacji Publicznej powiatu. Trzeba zaznaczyć, że odpowiedzi dotyczyły czasu, kiedy w Polsce obowiązywał stan epidemii koronawirusa, co mogło znacząco wpłynąć na zachowania i aktywność mieszkańców, zwłaszcza w bezpośrednich formach pozyskiwania informacji, takich jak spotkania.
- Respondenci umiarkowanie ocenili system komunikacji na linii władze samorządowe — mieszkańcy. 24,7% badanych odpowiedziało, że według nich władze nie informują mieszkańców o swoich działaniach w ogóle lub robią to w sposób niesatysfakcjonujący, 29,3% oceniło system komunikacji średnio, a pozytywnie o działaniach władz wypowiedziało się 35% ankietowanych. W tym kontekście, warto kontynuować działania w zakresie doskonalenia systemu komunikacji i dialogu z mieszkańcami, w tym z wykorzystaniem preferowanych przez nich kanałów informacyjnych. Za takie na bazie udzielonych odpowiedzi można uznać: umieszczanie informacji

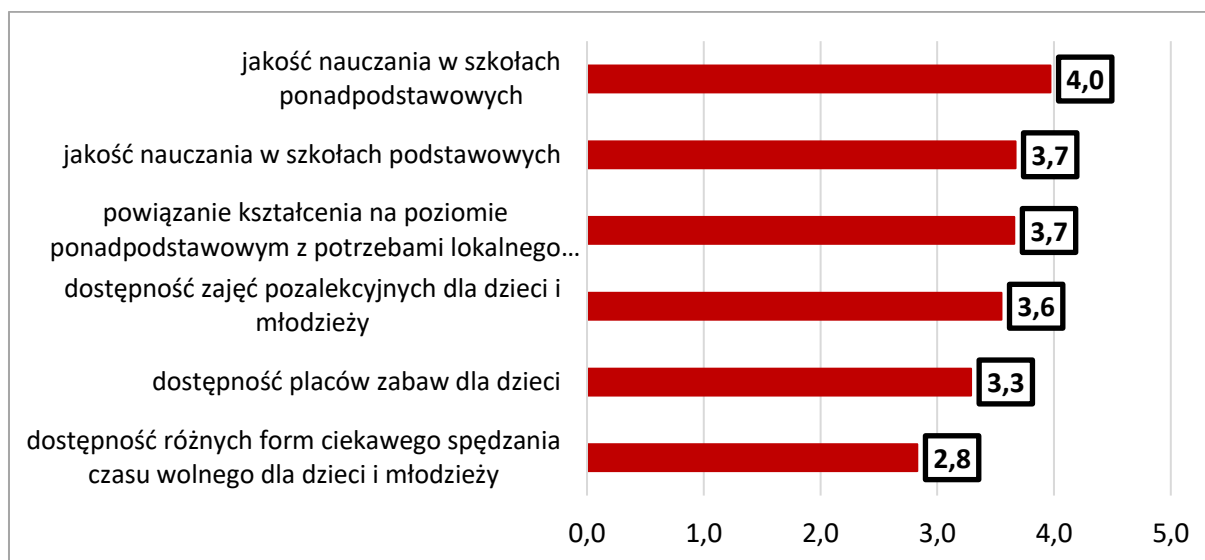
na profilu powiatu na portalu Facebook (81,0%) i na oficjalnej stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brzesku (68,9%), również publikowanie komunikatów w prasie lokalnej (42,3%).

- Większość ankietowanych (76,1%) wskazała, że nie działa w żadnej organizacji społecznej. Jednocześnie respondenci raczej dobrze ocenili współpracę powiatu z sektorem pozarządowym – 39,2% podsumowało ją jako dobrą lub bardzo dobrą, 41,8% – jako średnią, a tylko 19,0% jako słabą lub bardzo słabą. Należy mieć jednak na uwadze, że większość ankietowanych nie oceniała współpracy przez pryzmat osobistego doświadczenia.
- Większość respondentów (39,9%) nie załatwiała żadnej sprawy urzędowej w ciągu ostatniego półroczu w Starostwie Powiatowym w Brzesku lub nie pamięta, żeby to robiła. 26,3% ankietowanych robiła to kilka razy, a 28,1% – raz. Respondenci korzystający z tych usług bardzo dobrze ocenili pracę urzędników – 57,8% podsumowało ją wysoko lub bardzo wysoko, 22,8% – średnio, a jedynie 19,4% nisko lub bardzo nisko. Trzeba podkreślić, że w tym przypadku oceny te mają podstawę w faktycznych doświadczeniach badanych. Mimo dobrych ocen, warto w dalszym ciągu podnosić jakość obsługi oraz podejmować działania, mające na celu rozwój e-administracji i usług świadczonych mieszkańcom drogą elektroniczną.
- Badanie ujawniło niskie oceny mieszkańców względem sfery środowiskowej. Wysoko respondenci ocenili jedynie własną gotowość do segregowania odpadów oraz angażowanie się w akcje na rzecz ochrony środowiska. Czystość powietrza i otoczenia podsumowane zostały średnio – odpowiednio na 3,0 oraz 2,9 pkt. Podobnie dbałość instytucji publicznych o stan środowiska przyrodniczego (2,8 pkt.) oraz czystość zbiorników wodnych i rzek (2,6 pkt.). W tym kontekście, ważnym zadaniem samorządu powiatowego w kolejnych latach powinno być podejmowanie kompleksowych działań na rzecz ochrony i poprawy jakości środowiska.
- Jeśli chodzi o kwestie mobilności, ponad połowa ankietowanych (62,5%) wskazała, że nie korzysta z komunikacji zbiorowej na terenie powiatu brzeskiego. Zaledwie 4,5% ogółu badanych zadeklarowało, że korzysta z transportu zbiorowego codziennie.
- Jednocześnie mieszkańcy krytycznie podsumowali kwestie dotyczące infrastruktury komunikacyjnej. Najwyżej ocenili przepustowość głównych tras i bezpieczeństwo na drogach (3,2 pkt.). Nieco niżej – stan nawierzchni dróg (3,0 pkt.). Natomiast najgorsze oceny zyskały następujące elementy: jakość dróg dla pieszych (np. dostępność chodników, ich stan, oświetlenie w nocy), utrzymanie dróg publicznych w zimie (np. odśnieżanie) oraz infrastruktura rowerowa. W kontekście tej ostatniej, trzeba wspomnieć, że rower stanowi obecnie zyskujący na znaczeniu alternatywny środek transportu czy formę rekreacji, pozytywnie wpływając na kondycję, zdrowie i samopoczucie mieszkańców. Warto zatem wskazać jako ważny kierunek rozwoju powiatu inwestycje w infrastrukturę drogową i towarzyszącą (ciągi piesze i rowerowe itp.), w tym ukierunkowane na podnoszenie komfortu i bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu. Kluczowa w tym zakresie będzie również współpraca z gminami oraz innymi zarządcami i właścicielami dróg.
- Ankietowani mieszkańcy wysoko ocenili poziom bezpieczeństwa w powiecie. Ocenę powyżej 4 pkt. przyznali takim aspektom, jak: gotowość własna do powiadomienia policji o przestępstwie, którego byliśmy świadkiem, poczucie bezpieczeństwa w mieszkaniu oraz skuteczność działania służb w sytuacjach kryzysowych. Niewiele niżej ocenili poczucie bezpieczeństwa w miejscach publicznych: w okolicy miejsca zamieszkania – 3,8 pkt., w parkach i na terenach spacerowych – 3,5 pkt. Umiarkowanie dobrze podsumowali również działalność policji, zarówno w kontekście skuteczności załatwiania spraw (3,6 pkt.), jak i możliwości skontaktowania się z jej przedstawicielami (3,8 pkt.).

Wykres 1. Średnia ocena poszczególnych aspektów środowiskowych na terenie powiatu brzeskiego (w skali 1-5) (n=331)**Wykres 2. Średnia ocena poszczególnych aspektów transportowych na terenie powiatu brzeskiego (w skali 1-5) (n=331)****Wykres 3. Średnia ocena poszczególnych aspektów związanych z bezpieczeństwem na terenie powiatu brzeskiego (w skali 1-5) (n=331)**

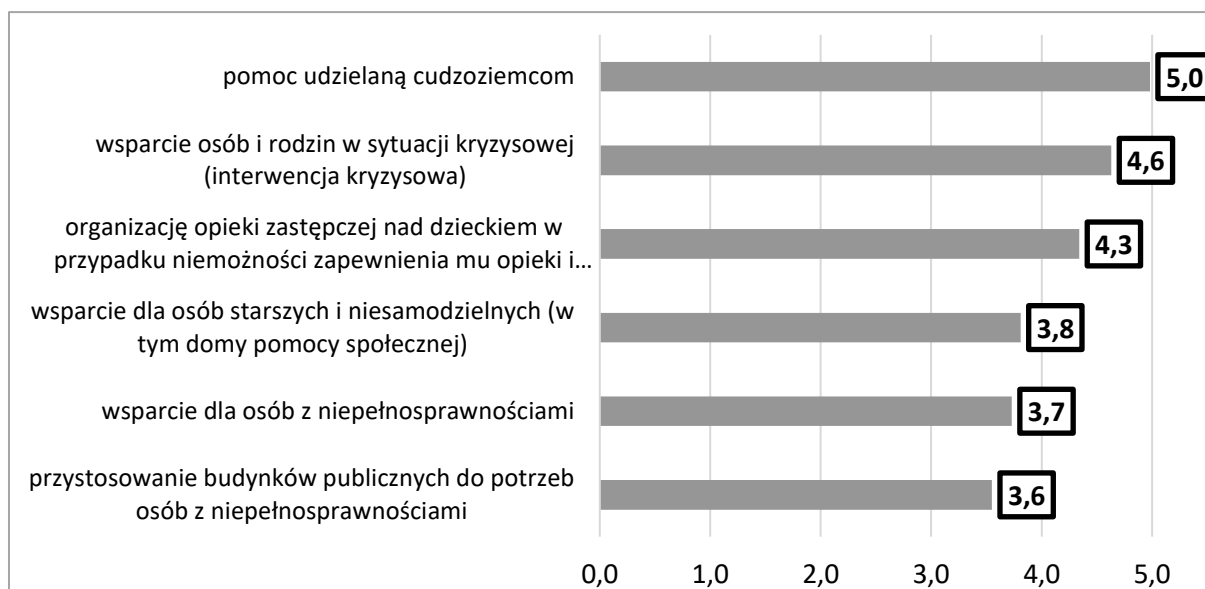
- Respondenci wysoko ocenili jakość nauczania w szkołach podstawowych (3,7 pkt.) oraz ponadpodstawowych (4,0 pkt.), a także powiązanie kształcenia na poziomie ponadpodstawowym z potrzebami lokalnego rynku pracy (również 3,7 pkt.). Nieco słabiej podsumowali dostępność zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży (3,6 pkt.) oraz dostępność placów zabaw (3,3 pkt.). Należy zwrócić uwagę na najniżej ocenioną przez mieszkańców dostępność różnych form ciekawego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (2,8 pkt.).

Wykres 4. Średnia ocena poszczególnych aspektów dot. wychowania i edukacji na terenie powiatu brzeskiego (w skali 1-5) (n=331)

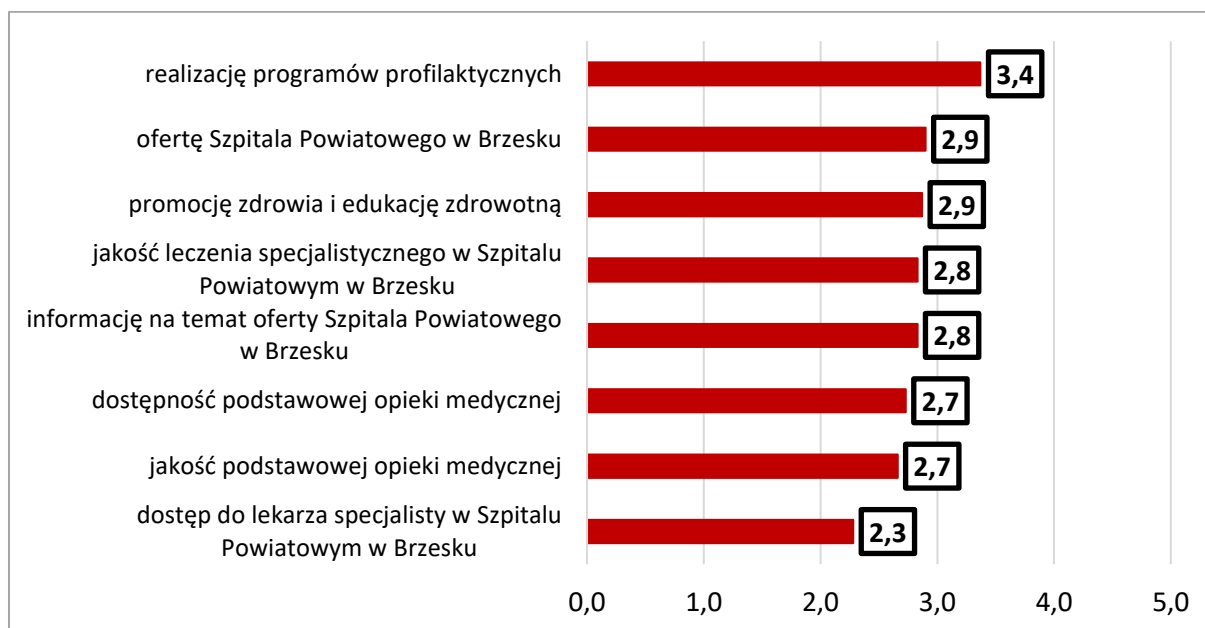

- Ankietowani mieszkańcy wysoko ocenili pomoc udzielaną przez władze powiatowe cudzoziemcom (5,0 pkt.) oraz wsparcie osób i rodzin w sytuacji kryzysowej (4,6 pkt.). Nieco niżej, ale wciąż dobrze, podsumowali organizację opieki zastępczej nad dzieckiem w przypadku niemożności zapewnienia mu opieki i wychowania przez rodziców (4,3 pkt.). Najślabiej, jednak wciąż powyżej 3 pkt., ocenione zostały: wsparcie dla osób starszych i niesamodzielnych (w tym działalność domów pomocy społecznej), wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami oraz przystosowanie budynków publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wymienione aspekty powinny znaleźć odzwierciedlenie w strategicznych kierunkach działania powiatu, również z uwagi na postępujący proces starzenia się społeczeństwa i konieczność zapewnienia rosnącej liczbie osób starszych, chorych i niesamodzielnych, w tym z niepełnosprawnościami, odpowiedniej jakości usług.
- Obszar ochrony zdrowia był jednym z najniżej ocenionych przez respondentów. Mieszkańcy docenili jedynie realizację programów profilaktycznych (3,4 pkt.). Krytycznie odnieśli się z kolei do oferty oraz jakości leczenia specjalistycznego w Szpitalu Powiatowym w Brzesku, jak również do polityki informacyjnej na temat oferty szpitala. Nisko ocenili też dostępność i jakość podstawowej opieki medycznej. Najgorsze oceny wystawili w odniesieniu do dostępności lekarza specjalisty w Szpitalu Powiatowym w Brzesku. Wskazuje to na konieczność podjęcia działań, mających na celu podnoszenie jakości i dostępności opieki zdrowotnej oraz dedykowanej jej polityki informacyjnej. Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że problem ma wymiar systemowy i wymaga rozwiązań na szczeblu krajowym. Niskie oceny mogą być też częściowo motywowane działaniem i dostępnością służby zdrowia w okresie pandemii.

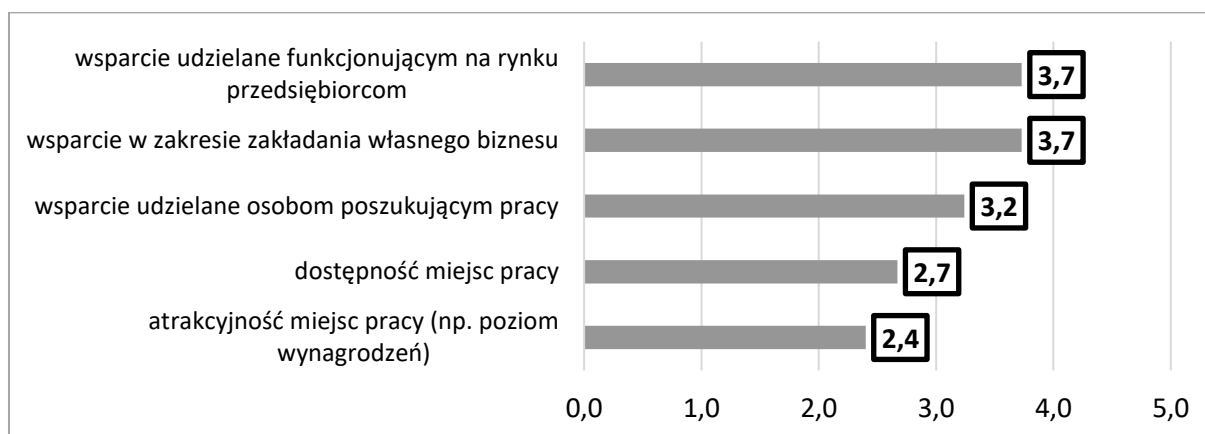
Wykres 5. Średnia ocena poszczególnych aspektów dot. usług społecznych na terenie powiatu brzeskiego (w skali 1-5) (n=331)

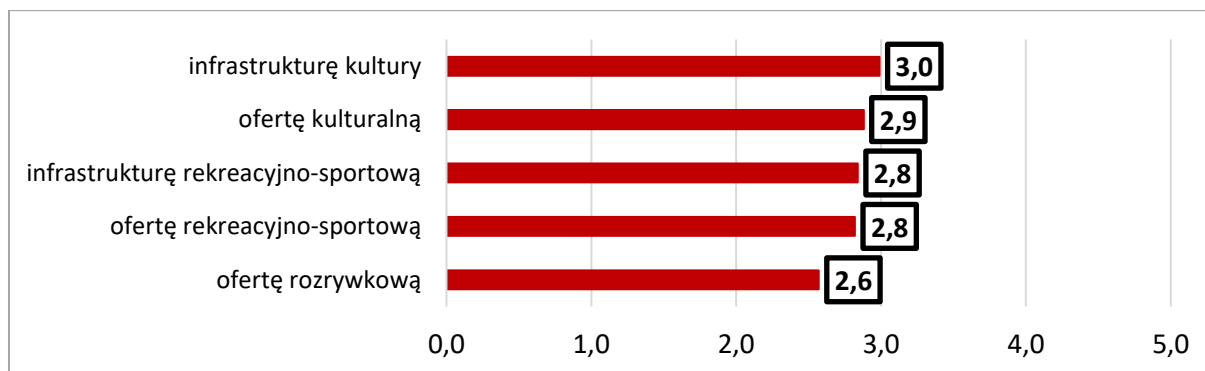
Wykres 6. Średnia ocena poszczególnych aspektów dot. ochrony zdrowia na terenie powiatu brzeskiego (w skali 1-5) (n=331)

- W obszarze gospodarki i rynku pracy, najlepiej ankietowani ocenili te działania, które władze powiatu kierują do przedsiębiorców oraz osób chcących uruchomić własną działalność gospodarczą (3,7 pkt.). Nieco słabiej podsumowali wsparcie udzielane osobom poszukującym pracy (3,2 pkt.) oraz dostępność i atrakcyjność miejsc pracy (odpowiednio 2,7 pkt. i 2,4 pkt.). Te wskazania powinny zostać rozważone w kontekście planowania przedsięwzięć w perspektywie kolejnej dekady, również w związku ze spodziewanym pogorszeniem warunków gospodarczych i na rynku pracy, spowodowanym pandemią koronawirusa.

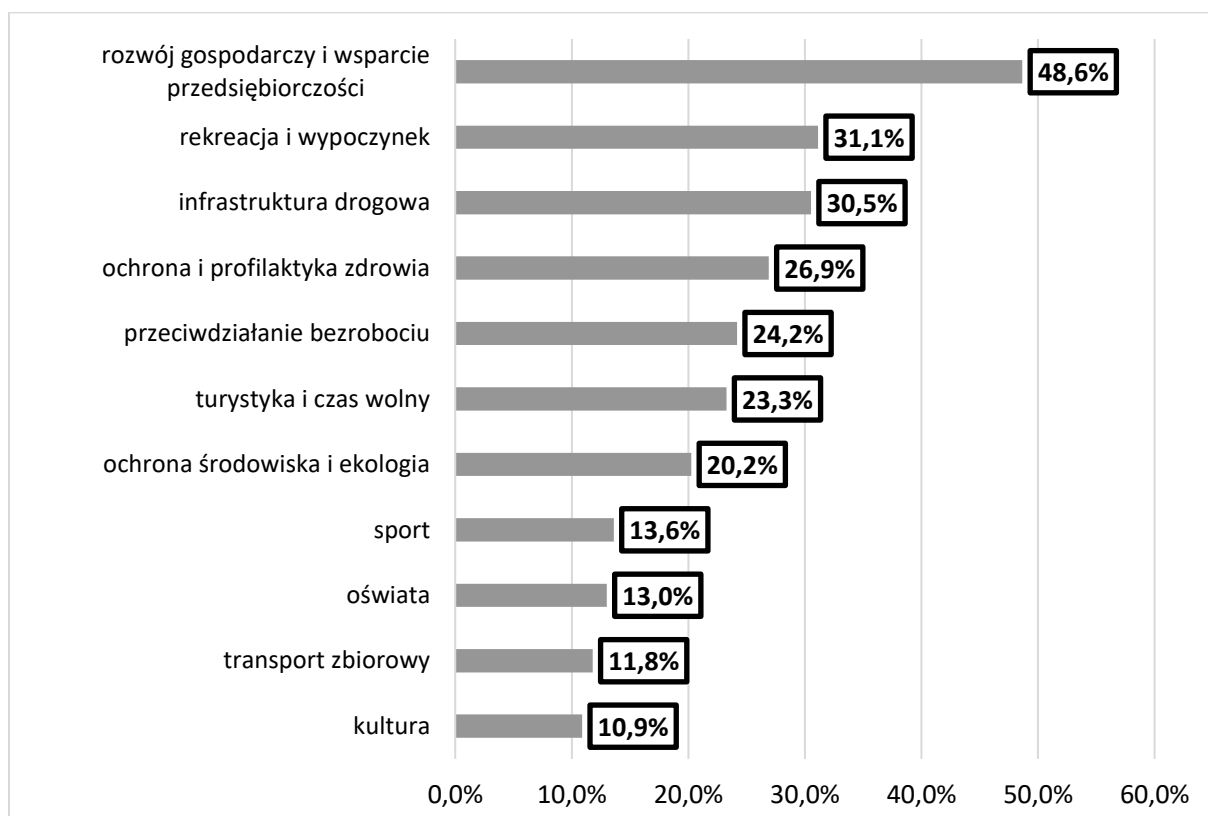
Wykres 7. Średnia ocena poszczególnych aspektów dot. rynku pracy na terenie powiatu brzeskiego (w skali 1-5) (n=331)

- Obszar dotyczący oferty kulturalnej i rekreacyjnej również był w badaniu jednym z najniżej ocenionych przez respondentów. Umiarkowanie mieszkańcy podsumowali infrastrukturę kultury (3,0 pkt.) oraz ofertę kulturalną (2,9 pkt.). Gorzej natomiast infrastrukturę i ofertę rekreacyjno-sportową (2,8 pkt.). Najniżej ocenianym elementem była oferta rozrywkowa (2,6 pkt.). W tym kontekście obszar związany z szeroko rozumianą ofertą czasu wolnego jawi się jako wymagający podjęcia kompleksowych działań – zarówno w obszarze infrastruktury, jak i oferty. Jakość usług publicznych w tym obszarze znacząco wpływa na jakość życia oraz uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnej społeczności.

Wykres 8. Średnia ocena poszczególnych aspektów dot. oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na terenie powiatu brzeskiego (w skali 1-5) (n=331)

- Zgodnie ze wskazaniami respondentów dotyczącymi priorytetów rozwojowych powiatu brzeskiego, w kolejnych latach akcent powinien zostać położony na rozwój gospodarczy i wsparcie przedsiębiorczości. Wysoką ilość wskazań (powyżej 30%) otrzymały także rekreacja i wypoczynek oraz infrastruktura drogowa. W dalszej kolejności (między 20 a 30% wskazań), mieszkańcy wskazywali na takie obszary, jak: ochrona i profilaktyka zdrowia, przeciwdziałanie bezrobociu, turystyka i czas wolny oraz ochrona środowiska i ekologia. Nieco mniej wskazań (między 10 a 20%) otrzymały takie obszary jak: sport, oświata, transport zbiorowy oraz kultura. Częściowo wskazania te potwierdzają wcześniejsze oceny mieszkańców względem poszczególnych dziedzin funkcjonowania samorządu i lokalnych warunków życia.

Wykres 9. Ocena respondentów względem priorytetów rozwojowych powiatu brzeskiego (n=331)

Podsumowując, **wśród czynników, które zdaniem ankietowanych mieszkańców pozytywnie oddziałują na jakość życia w powiecie, można wymienić:**

- atrakcyjną lokalizację powiatu i dostępność transportową, w tym przepustowość głównych tras komunikacyjnych;
- walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz spokój i ciszę;
- dostępność usług publicznych i komercyjnych;
- jakość administracji lokalnej (wysokie oceny pracy i nastawienia urzędników, załatwiających sprawy mieszkańców w Starostwie Powiatowym);
- duże zainteresowanie mieszkańców sprawami lokalnymi;
- wysokie poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni prywatnej i dobrą ocenę pracy policji oraz relatywnie dobre oceny mieszkańców względem zapewnienia bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej;
- jakość nauczania w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz powiązanie kształcenia z potrzebami lokalnego rynku pracy, także dostępność zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży;
- pomoc społeczną w zakresie zapewnienia pieczy zastępczej nad dziećmi do lat 3, wsparcia cudzoziemców oraz wsparcia kierowanego do osób starszych i niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami (w tym przystosowanie budynków publicznych do potrzeb tych osób);
- dostępność programów profilaktycznych;
- wsparcie udzielane przedsiębiorcom oraz osobom planującym założenie własnej firmy.

Wśród czynników, które zdaniem ankietowanych mieszkańców mogą negatywnie oddziaływać na jakość życia w powiecie, można wymienić:

- niewystarczającą dbałość instytucji publicznych o stan środowiska przyrodniczego oraz zanieczyszczenie środowiska, w tym powietrza oraz zbiorników wodnych i rzek, występowanie nielegalnego wysypiska śmieci;
- niewystarczającą ilość terenów zielonych oraz miejsc rekreacji i wypoczynku dla wszystkich grup wiekowych mieszkańców;
- niewystarczającą infrastrukturę rowerową oraz niezadowalającą jakość dróg dla pieszych;
- niską dostępność różnych form ciekawego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- nienajlepszą ocenę działalności Szpitala Powiatowego w Brzesku oraz niewystarczającą jakość i dostępność podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej (choć jest to problem ogólnokrajowy, spotęgowany pandemią i jej skutkami);
- niską dostępność i atrakcyjność miejsc pracy (w tym poziom wynagrodzeń) oraz niewystarczające wsparcie udzielane osobom poszukującym pracy;
- niewystarczającą ofertę kulturalną, rozrywkową i rekreacyjno-sportową oraz dostępność odpowiedniej infrastruktury.

Kluczowe rekomendacje dotyczą podejmowania przez władze samorządowe działań na rzecz:

- rozwoju gospodarczego i wsparcia przedsiębiorczości;
- ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego;
- realizacji kolejnych inwestycji w zakresie poprawy jakości infrastruktury drogowej i towarzyszącej, w tym zwłaszcza dróg pieszych i rowerowych;
- podnoszenia efektywności i atrakcyjności komunikacji zbiorowej dla mieszkańców;
- tworzenia miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu, a także rozwijania oferty kulturalnej i rozrywkowej;
- tworzenia funkcjonalnych, atrakcyjnych i dostępnych dla wszystkich przestrzeni publicznych;
- dalszego rozwijania usług z zakresu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych, w tym zapewnienia odpowiedniej dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) do wszelkich usług publicznych;
- doskonalenia systemu informacji i dialogu z mieszkańcami;
- podnoszenia jakości obsługi administracyjnej oraz rozwoju e-administracji;
- zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i integracji społeczności lokalnej;
- rozwoju systemu wsparcia i współpracy ze zorganizowanymi i niesformalizowanymi grupami mieszkańców.

Wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej

Biorąc pod uwagę szereg uwarunkowań podsumowanych w raporcie diagnostycznym, uzasadnionym wydaje się stwierdzenie, iż powiat brzeski jest jednostką wyróżniającą się, o własnym, unikalnym potencjale rozwojowym. Nie wynika on z wyraźnych przewag konkurencyjnych, lecz szans widocznych w poszczególnych obszarach. Wykorzystanie tego potencjału zależy od realizacji polityki, która będzie ukierunkowana na spajanie celów z poszczególnych obszarów tak, by działania i ich efekty w jednym obszarze potęgowały realizację celów w obszarze równoległym. O ile realizacja wielu z tych zadań leży w dużej mierze w kompetencjach gmin i ich jednostek oraz instytucji ponadlokalnych (np. policji, GDDKiA) lub jest od nich w istotnym stopniu zależna, rola Starostwa Powiatowego w Brzesku będzie dla ich sukcesu kluczowa. Polega ona przede wszystkim na: 1) wspieraniu gmin w eliminacji ich deficytów, kluczowych z perspektywy strategii rozwoju powiatu; oraz 2) inspirowaniu, tworzeniu ram i utrzymywaniu porządku współpracy i komunikacji pomiędzy gminami, organizacjami oraz instytucjami zewnętrznymi, w mniejszym zaś stopniu na bezpośredniej realizacji zadań.

Z perspektywy przeprowadzonej analizy za strategiczne pola rozwoju powiatu uznaje się m.in.: 1) zrównoważony rozwój miasta Brzesko jako dominującego ośrodka rozwoju społeczno-gospodarczego w powiecie (w obszarach: komunikacji transportowej, tworzenia powiązań pomiędzy środowiskiem przedsiębiorstw, nauki i szkolnictwa ponadpodstawowego); 2) wsparcie dedykowane kobietom aktywnym na rynku pracy i młodym osobom wchodzącym na ten rynek; 3) spójną politykę rozwoju w obszarach rekreacji, turystyki wypoczynkowej i sportu przy jednoczesnej eliminacji zanieczyszczeń wód i powietrza; 4) wspieranie koncentracji urbanizacji na terenach wiejskich (w związku m.in. z deficytami infrastruktury sieciowej); 5) współpracę przy tworzeniu usług dedykowanych seniorom, ich aktywizację oraz rozwoju usług rehabilitacyjnych – również pod kątem osób z niepełnosprawnością; 6) dofinansowanie jednostek pomocy społecznej oraz pogłębienie współpracy ze środowiskami przeciwdziałającymi przemocy domowej; czy 7) współpracę z policją w obszarze bezpieczeństwa drogowego, przeciwdziałania przestępczości i patologiom społecznym.

W ujęciu szczegółowym za najważniejsze, bezpośrednio wpływające na rozwój jednostki, można uznać następujące uwarunkowania:

a) wynikające z położenia powiatu i uwarunkowań komunikacyjnych

Podstawowymi atutami geograficznymi rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu brzeskiego są jego położenie pomiędzy trzema największymi aglomeracjami Małopolski – krakowskiej, tarnowskiej i nowosądeckiej – oraz zróżnicowany, płynnie zmieniający się krajobraz rzeźby terenu.

Lokalizacja na skrzyżowaniu dróg A4 (Kraków-Tarnów) oraz DK75 (Nowy Sącz-Brzesko) stanowi w pierwszej kolejności o jego aktualnych atutach (dobra dostępność transportowa), jak i szansach rozwojowych. Potencjał ten stanowi koncentracja przepływów transportowych z południa (Nowy Sącz) i północy (południowa część województwa świętokrzyskiego) w stolicy powiatu – Brzesku, która tworzy naturalne, korzystne warunki funkcjonalne dla rozwoju sektora transportu i logistyki oraz jego zaplecza serwisowego. Ponadto komentowana „węzłowość” Brzeska determinuje, a zarazem potwierdza jego dominującą rolę w powiecie. To właśnie w stolicy powiatu i jego najbliższej okolicy koncentrują się: populacja powiatu (39% mieszkańców), lokalny rynek przedsiębiorstw (45% podmiotów gospodarczych), a także handel i rynek dóbr, placówki szkolnictwa ponadpodstawowego czy energia młodzieży (48% osób do 18 r.ż. trenujących w klubach sportowych). Pozytywny wpływ centralnego położenia w granicach powiatu na konkurencyjność potwierdzają również statystyki sąsiedniej

względem stolicy gminy Dębno (dot. populacji, liczby przedsiębiorstw, dochodów gminy), przez którą przebiega równoległa do A4 droga krajowa nr 94.

Zarazem wobec niewielkiej konkurencyjności transportu zbiorowego w powiecie, dominującym środkiem transportowym pozostaje własny samochód, którego popularność wzrosła w ostatnich latach do wcześniej niespotykanego poziomu (wzrost liczby samochodów osobowych o +25% w latach 2013-2019 do poziomu 581 aut na 1000 mieszkańców). Skala ta odbija się na przepustowości ciągów komunikacyjnych w powiecie (szczególnie DK75). Budzi to uzasadnione obawy, iż bez rozwijania alternatywnych środków transportu (komfortowej i efektywnej komunikacji zbiorowej w kierunku Brzeska) przepustowość dróg wychodzących z Brzeska w kierunku południowym może pozostać w istotnym stopniu ograniczona bez względu na planowane projekty modernizacyjne. Argumentem za poszukiwaniem perspektywicznych rozwiązań w obszarze komunikacji zbiorowej w kierunku Brzeska jest dostępność linii kolejowej, umożliwiającej sprawny i komfortowy dojazd do/z Tarnowa i Krakowa (m.in. za pomocą Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej), a za tym dostęp do krajowych i międzynarodowych węzłów transportowych.

Drugim podstawowym czynnikiem rozwoju powiatu, po lokalizacji między aglomeracjami Małopolski, jest klarownie zmieniająca się geografia jego terenu: od rzeki Wisły na północy i sieci jej dopływów na żyznych, równinnych terenach korzystnych dla rolnictwa (gminy Szczurowa i Borzęcin) – przez ciągi komunikacyjne i koncentrację rynku dóbr i usług w jego centrum, u stóp pogórzy (gminy Brzesko i Dębno) – do górzystego południa z doliną rzek Uszwicy i Dunajca oraz zbiornikiem czchowskim predystynowanym wypoczynkowi oraz lokalnej przedsiębiorczości. O ile takie spojrzenie na wpływ uwarunkowań naturalnych można uznać za upraszczające, wskazuje ono na spójne i konkurencyjne czynniki rozwoju ekonomii w powiecie, a zatem determinuje konkretne wyzwania. Poprawa jakości wód rzecznych w gminie Szczurowa oraz usprawnienie systemu retencji stanowią zadania bezpośrednio przekładające się na atrakcyjność warunków produkcji rolniczej oraz wypoczynku i rekreacji. Górzystość gmin południowych (Gnojnik, Czchów, Iwkowa) naturalnie ogranicza ich dostępność oraz zmusza do poszukiwania alternatywnych rozwiązań, jak np. w przypadku sieci wodno-kanalizacyjnej. Z jednej strony determinuje to potrzebę wsparcia rozwoju centrów lokalnych (rynku małych i średnich przedsiębiorstw, lecz i sektora kultury) w celu koncentracji zabudowy oraz wzmocnienia lokalnych rynków dóbr i usług. Z drugiej strony sprzyja ona rozwojowi sektora rekreacji, wypoczynku i usług prozdrowotnych, co bezpośrednio wiąże się z potrzebą dbałości o czystość środowiska, jego bioróżnorodność i jakościową politykę kształtowania krajobrazu. W tym układzie gminy centralne (Brzesko, Dębno) stanowią naturalną przestrzeń inwestycyjną oraz koncentracji dla rynku usług wyższego rzędu w sektorach logistyki i transportu czy nauki, a pośrednio biznesu, technologii i komunikacji.

Drugą stroną uwarunkowań geograficznych są zagrożenia naturalne. W przypadku północy powiatu (gminy Szczurowa i Borzęcin) jest to zagrożenie związane z powodzią oraz podtopieniami ze strony Wisły i jej dopływów. Zalewana przez Uszwicę jest też gmina Brzesko. Zagrożenie powodziowe dotyczy też gminy Czchów, której granica opiera się na rzece Dunajec. W pozostałych gminach są to zagrożenia osuwiskowe. W jednym i drugim przypadku kluczowym narzędziem prewencyjnym jest konsekwentna realizacja założeń polityki przestrzennej, inwestycje w infrastrukturę ochronną na szczególnie wrażliwych odcinkach (przeciwpowodziową, przeciwośuwiskową) oraz wsparcie dla sektora bezpieczeństwa (OSP, ratownictwa medycznego oraz podmiotów prywatnych z branży).

Konsekwencje:

- Potencjał ekonomiczny wynikający z lokalizacji między trzema największymi aglomeracjami Małopolski;
- Dobra dostępność zewnętrzna (drogowa i kolejowa) powiatu – zmniejszająca się w miarę oddalania się od gmin centralnych;
- Dominująca – w wielu wymiarach – pozycja miasta Brzesko w powiecie;
- Dominacja transportu osobowego oraz komunikacji zbiorowej organizowanej przez prywatnych przewoźników;
- Zróżnicowany i jednocześnie płynnie zmieniający się krajobraz powiatu na osi północ-południe, klarowny dzielący jednostkę na trzy części: równinną północ, komunikacyjne centrum oraz górskie południe – geografia jako naturalny element ram rozwoju powiatu.

Wyzwania:

- Realizacja długofalowej strategii wykorzystywania potencjału węzłowości miasta Brzesko oraz lokalizacji powiatu między największymi aglomeracjami województwa;
- Wzmocnienie połączeń komunikacyjnych z miastem Brzesko – w tym konsekwentne wsparcie dla rozwoju komunikacji zbiorowej w ramach ustalonych uprzednimi analizami;
- Zabieganie o poprawę stanu głównych dróg w celu poprawy bezpieczeństwa drogowego w powiecie (krajowych i wojewódzkich, szczególnie DK75), łącznie z naciskiem na budowę obwodnic i wyprowadzenie tranzytu z centrów miast;
- Wzmocnienie wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości ukierunkowanego na wykorzystanie warunków geograficznych powiatu.

b) wynikających z procesów demograficznych

Powiat brzeski podziela trendy demograficzne zachodzące w całej Polsce: stopniowo malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnący udział osób starszych w populacji. Na tym tle jego sytuację w ostatniej dekadzie ocenia się jako względnie stabilną: liczebność mieszkańców utrzymywała się na poziomie ok. 93 tys. (2020); odsetek osób do 17 r.ż. w populacji zmalał -8% (2012-2020), lecz pozostał na nieco wyższym poziomie niż w całym województwie (19,5% do 19,1%); zaś odsetek osób w wieku emerytalnym wzrósł +21% (2012-2020), pozostając na niższym poziomie niż województwie (18,9% do 20,7%). W świetle statystyk GUS procentowo największe przyrosty mieszkańców odnotowały gminy południa (Iwkowa i Gnojnik; ok. +4%), które stanowią „najmłodsze” jednostki w powiecie. Z kolei największe spadki populacji dotknęły gminy północy (Szczurowa -3,7%; Borzęcin -2,1%).

Na tle stabilnej sytuacji demograficznej na poziomie powiatu wyróżnia się sytuacja miast: Brzeska i Czychowa. Wiąże się to z dwoma kluczowymi obserwacjami. Po pierwsze oba ośrodki odnotowały w latach 2012-2020 spadki liczby mieszkańców (odpowiednio: -2,5% i -1,7%), których z kolei przybywało na otaczających je terenach wiejskich (odpowiednio: +1,8% i +3%). Bez względu na faktyczne kierunki migracji mieszkańców miast, dane te świadczą o zachodzącym trendzie suburbanizacji. Po drugie – w miastach zwiększa się odsetek osób starszych. W największym stopniu dotyczy to Brzeska, w którym wartość wskaźnika obciążenia demograficznego (liczba osób 65+ przypadająca na 100 osób w wieku 15-64 lata) wyniosła w 2020 r. 30,4 – przy wyniku 20,5 dla terenów wiejskich gminy Brzesko oraz 23,4 dla powiatu. W mniejszym stopniu dotyczy to miasta Czychów (23,5 i 21,9 dla jego terenów wiejskich). Wśród gmin, prócz Brzeska (gmina: 24,9), wskaźnik osiągnął najwyższą wartość dla Szczurowej (25,4).

Głównymi czynnikami zmian struktury demograficznej są przyrost naturalny i migracje. W minionej dekadzie przyrost naturalny (różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonami) utrzymywał się na niewielkim, lecz dodatnim poziomie (średnio 1,5 na 1000 ludności). Negatywną przeciwwagą dla dodatniego przyrostu stanowiły migracje – ich saldo wykazywało w większości lat wartości ujemne, a tendencja ta zaczęła gwałtownie wzmacniać się po 2016 roku (od -24 osób do -163 osób w 2019 r.).

Konsekwencje:

- Względnie stabilna sytuacja demograficzna – utrzymująca się liczba mieszkańców przy jednoczesnym starzeniu się społeczeństwa;
- Wysoki, rosnący i wyróżniający się odsetek osób starszych w populacji miasta Brzesko i gminy Szczurowa;
- Zauważalne trendy suburbanizacyjne ośrodków miejskich (Brzesko, Czchów);
- Malejący, choć utrzymujący się na dodatnim poziomie przyrost naturalny do pewnego stopnia kompensujący odpływ mieszkańców poprzez migracje;
- Zmiana zapotrzebowania na określone rodzaje usług publicznych, występująca zarówno na obszarach wyludniających się, jak i na masowo zasiedlanych (terenach wiejskich).

Wyzwania:

- Podejmowanie działań zmierzających do wstrzymania lub spowolnienia negatywnych przesłanek demograficznych (m.in. wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i usług publicznych, w tym skierowanych do osób młodych, kobiet i rodzin);
- Zaangażowanie w tworzenie podstaw do rozwoju sektora srebrnej ekonomii oraz rozwijanie oferty usług publicznych dedykowanych osobom starszym;
- Współpraca przy kształtowaniu polityki przestrzennej pod priorytetem koncentracji urbanizacji w celu zmniejszenia kosztów usług publicznych, rozwoju infrastruktury sieciowej, uciążliwości transportowej oraz ochrony krajobrazu – szczególnie na terenach wiejskich.

c) wynikających z sytuacji gospodarczej

Dobra koniunktura gospodarcza charakteryzująca minioną dekadę dotyczyła również powiatu brzeskiego. Świadczą o tym poszczególne statystyki dla rynku przedsiębiorstw i pracownika. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie brzeskim wzrosła w latach 2011-2020 o +41% do poziomu 8 208 podmiotów. Najwięcej z nich funkcjonowało w 2020 r. w Brzesku (45%), Dębnie (14%) oraz Czchowie (10%), co podkreśla pozycję stolicy w powiecie, znaczenie samych miast jako lokalnych ośrodków rozwoju oraz znaczenia dostępności komunikacyjnej centralnych gmin (DK75 w przypadku Czchowa). To w tych gminach oraz w gminie Szczurowa zlokalizowanych jest najwięcej przedsiębiorstw małych (10-49 zatrudnionych) i średnich (50-249). Z kolei mikroprzedsiębiorstwa (do 9 osób) oraz jednoosobowe działalności gospodarcze dominują w gminie Iwkowa (98,3% wszystkich podmiotów gospodarczych).

Pod względem rodzajów branż funkcjonujących w powiecie w 2020 r. przodowały: Budownictwo (28,3% podmiotów), Handel i naprawa pojazdów (18,6%), Przetwórstwo przemysłowe (9,6%) oraz Branża serwisowo-naprawcza, Działalność organizacji i drobne usługi (7,2%). Względem początku dekady najznaczniej wzrosła liczba podmiotów w branżach Informatyki i komunikacji (+137%), Działalność naukowa i profesjonalna (+77%), wspomniana branża serwisowo-naprawcza, organizacji i drobnych usług (+71%) oraz usług administracyjnych i wspierających (+69%). Na tle powiatu gmina Brzesko wyróżnia się mniejszym odsetkiem osób zatrudnionych w rolnictwie i budownictwie. Funkcjonuje w niej od 60 do nawet 80% firm z powiatu z branż: obsługi nieruchomości, działalności profesjonalnej i naukowej, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej czy instalacji sieciowych (wodno-kanalizacyjnych, gazowych, elektrycznych). Ponadto w gminie Brzesko zarejestrowano ponad 40% podmiotów w 16 z 19 branż wyróżnianych w sekcji PKD (bez sekcji U – podmioty i organizacje eksterytorialne).

W powiecie brzeskim rosła w ostatniej dekadzie liczba osób pracujących. Najwięcej z nich pracowało w Brzesku (485 pracujących na 1000 ludności) i Czchowie (170 na 1000) oraz najmniej na terenach wiejskich gminy Brzesko (47 na 1000) (GUS nie uwzględnia przy tym wskaźniku mikroprzedsiębiorstw, samozatrudnienia ani pracowników organizacji). To kolejna statystyka podkreślająca pozycję Brzeska

w powiecie, lecz i jednoznacznie potwierdzająca mieszkalną funkcję okolic stolicy. Niemal połowa pracujących w powiecie zatrudniona jest w rolnictwie, leśnictwie i łowiectwie (48%), 21% w przemyśle i budownictwie, zaś 20% w handlu, logistyce, transporcie i jego serwisie, hotelarstwie i gastronomii oraz ICT i mediach. Co wyróżnia powiat brzeski spośród innych jednostek w województwie, to wysoki odsetek kobiet na rynku pracy (53,4% ogółu pracujących), które dominują w każdym sektorze prócz budownictwa i przemysłu. Dopełnieniem rynku pracownika – i co może się wiązać zarówno ze stopniem udziału rolnictwa i małym udziałem usług, jak i, niestety, z większym odsetkiem kobiet pracujących na rynku pracy – jest informacja o zarobkach: w powiecie brzeskim zarabia się przeciętnie ok. ⅓ średniej miesięcznej stawki krajowej brutto. Różnica ta maleje, jednak stopniowo (74,7% – 2011 r.; 76,3% – 2019 r.).

Korelując ze wzrostem liczby osób pracujących, malała liczba osób bezrobotnych – w 2019 r. wyniosła ona rekordowe 4,7% (2020 r. – 5,4%) i był to lepszy wynik względem średniej krajowej (ok. 10% niższy w 2020 r.). Statystyczna osoba bezrobotna w powiecie brzeskim w 2020 roku była kobietą (60% wśród ogółu bezrobotnych) z wykształceniem zasadniczym zawodowym (31%), miała 45 lub więcej lat (33%), jej staż pracy wynosił powyżej 5 lat (38%), a bez pracy pozostawała od roku do dwóch lat (40%).

Największe zmiany w stosunku do 2019 roku (przed pandemią) dotyczyły wzrostu liczby: bezrobotnych o 280 osób (+16%), w tym przede wszystkim mężczyzn (+28%), osób z wykształceniem zawodowym (łącznie zasadnicze i średnie: +162 os.); w wieku 45+ (+89 osób) i 35-44 lata (+76); bez względu na staż; oraz osób pozostających bez pracy od 6 do 24 miesięcy (łącznie +270 osób).

Konsekwencje:

- Dominacja gospodarcza stolicy powiatu, w dalszej kolejności obszaru gmin centralnych (Brzesko, Dębno) oraz tranzytowych w kierunku węzła A4 w Brzesku (Czchów, Szczurowa);
- Wysoki poziom zatrudnienia w rolnictwie, budownictwie i przemyśle;
- Ponadprzeciętnie wysoka aktywność kobiet na rynku pracy;
- Malejąca liczba bezrobotnych przy jednoczesnych problemach z aktywizacją zawodową osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz w wieku 45+ wykształconych i/lub starszych;
- Widoczny wpływ pandemii COVID-19 na rynku pracy – ryzyko kolejnych perturbacji gospodarczych w kraju i regionie.

Wyzwania:

- Wykorzystanie węzłowości komunikacyjnej Brzeska – tworzenie atrakcyjnych warunków inwestycyjnych w otoczeniu stolicy powiatu dla branży logistycznej i produkcyjnej;
- Wsparcie dla inicjatyw i realizacja działań prowadzących do zwiększenia stopnia zatrudniania w sektorze usług (w tym rekreacji i wypoczynku), kosztem zatrudnienia w rolnictwie;
- Rozszerzenie palety narzędzi wsparcia rynku pracy o ofertę dedykowaną pracującym kobietom;
- Współpraca z sektorem biznesu, nauki oraz instytucjami otoczenia biznesu i instytucjami publicznymi w zakresie tworzenia warunków dla rozwoju technologicznego przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych;
- Aranżowanie współpracy szkół z instytucjami otoczenia biznesu oraz przedsiębiorcami w zakresie przystosowania oferty do potrzeb rynkowych oraz możliwości, które stwarzają rynek i potrzeby wynikające z kierunków strategicznych rozwoju powiatu;
- Współpraca z gminami w zakresie wsparcia dla rozwoju mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorczości wśród absolwentów szkół branżowych.

d) wynikających ze stopnia rozwoju mieszkalnictwa i infrastruktury technicznej

W ostatniej dekadzie w powiecie wzrosła dostępność mieszkań (z 283 w 2011 do 303 na 1000 ludności w 2019 r.). Biorąc pod uwagę sumę wydanych zezwoleń na budowę latach 2017-2020 (8 375), największą popularnością cieszyły się gminy o najlepszej dostępności do drogi A4: Brzesko (34% ogółu), Dębno (22%) oraz Borzęcin (11%).

Deficytem w obszarze mieszkalnictwa pozostaje wyposażenie mieszkań na terenach wiejskich, gdzie mieszka 79% populacji powiatu. Dotyczy to zarówno ich dostępu do łazienki (81% mieszkań) i centralnego ogrzewania (67%), jak i dostępu do sieci wodociągowej (71%) i kanalizacji (24%). Najbardziej ograniczony dostęp do sieci wodociągowej miały gminy z górzystego południa (Gnojnik i Iwkowa), choć to właśnie w Iwkowej oraz Borzęcinie sieć ta rozwijana była najprężniej. W przypadku kanalizacji w ostatniej dekadzie, najprężniej rozwijano ją tam, gdzie była ona w największym stopniu rozwinięta (gminy Brzesko, Dębno, Czychów), zaś w gminach Iwkowa i Borzęcin nie funkcjonuje ona wcale. Największą dostępnością w powiecie charakteryzuje się sieć gazowa (4 gminy, w których dostęp ma ponad 70% mieszkańców), najdynamiczniej rozwijana w gminie Brzesko.

Konsekwencje:

- Zróżnicowanie atrakcyjności osadniczej wewnątrz powiatu w zależności od dostępności komunikacyjnej i infrastruktury sieciowej, jak również ogólnych warunków życia (przykład gm. Iwkowa);
- Duże deficyty infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich powiatu.

Wyzwania:

- Wsparcie działań gmin w zakresie zwiększania dostępności infrastruktury sieciowej oraz koncentracji ich przestrzennej zabudowy w celu optymalizacji kosztów związanych z rozbudową sieci.

e) wynikających z potrzeb polityki społecznej, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa

Wraz z malejącą liczbą osób bezrobotnych w powiecie oraz zainicjowaniem świadczeń „Rodzina 500+” malała w powiecie brzeskim liczba beneficjentów świadczeń pomocy społecznej – z 672 osób na 10 tys. ludności w 2014 r. do 426 osób na 10 tys. ludności w 2019 roku. Statystyka ta określa pewien krajobraz zmian wśród grup wymagających publicznego wsparcia, lecz dotyczy jedynie wymiaru świadczeń. Według sprawozdań z ewaluacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Brzeskiego na lata 2016-2024 do kluczowych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w kolejnych latach należą: usprawnienie działalności informacyjnej nt. dostępnej pomocy dla osób z niepełnosprawnością, wzmocnienie współpracy z lokalnymi organizacjami (m.in. poprzez wspólne szkolenia i warsztaty, potrzeba rewizji promocji wolontariatu i jego intensyfikacja (w 2021 r. działał 1 wolontariusz, w obszarze pieczy zastępczej) oraz zwiększenie wsparcia materialnego w obszarze pieczy zastępczej (lokalowego, finansowanie szkoleń dla rodzin spokrewnionych oraz integracja środowiska rodzin zastępczych). Ponadto zwraca uwagę niska liczba szkoleń organizowanych przez PCPR dla swoich pracowników: w latach 2016-2019 miały miejsca dwa szkolenia przy okazji Dnia Pracownika Socjalnego (21 listopada). Niezależnie od tych wniosków zauważalne jest, że czas pandemii istotnie ograniczył możliwości dostarczania pomocy osobom faktycznie potrzebującym, a w konsekwencji odcisnął się na możliwościach realizacji założeń SRPS w pełnym zakresie.

Osobną kwestią dostrzeganą w ostatnich latach jest wzrost liczby dzieci trafiających do systemu pieczy zastępczej, towarzyszący temu wzrost liczby rodzin niezawodowych oraz wzrost liczby sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu zatrzymanych przez policję. W ujęciu

nominalnym najwięcej niebieskich kart – procedury rozpoczynającej ścieżkę pomocy dla osób zagrożonych przemocą domową – w latach 2016-2020 wydano w gminie Brzesko (36%) oraz Dębno (22%). W przeliczeniu na 10 tys. ludności największą liczbę niebieskich kart w tych latach wydano średnio w gminie Dębno (28,3; następne wyniki w granicach 22-16,8). Wyniki te mogą wskazywać na dużą aktywność środowiska policji, pomocy społecznej i szkół w tym obszarze, bądź faktyczną, ponadprzeciętną skalę problemu. Wzrost przypadków przemocy domowej w roku wybuchu pandemii odnotowano niemal w każdej gminie powiatu. Wskazuje to jednoznacznie na potrzebę wzmocnienia zasobów jednostek pomocy społecznej w tym obszarze.

W zakresie opieki zdrowotnej powiat brzeski dysponuje znacznie mniejszymi zasobami (liczba łóżek, dostępność kadry medycznej) niż ma to miejsce w przypadku średnich wyników dla województwa. W latach 2013-2019 odnotowano malejącą liczbę łóżek w Szpitalu Powiatowym oraz niewielkie wzrosty liczebności kadry pielęgniarskiej i lekarzy. Wśród najczęstszych przyczyn zgonów w brzeskim szpitalu – podobna skala dotyczy całego województwa – znalazły się w latach 2014-2019 choroby układu krążenia (48% zgonów) oraz nowotwory (26%).

Dane publiczne dotyczące usług medycznych wskazują, iż rynek poradnictwa w powiecie stopniowo się prywatyzuje – świadczy o tym wzrost liczby świadczonych usług w placówkach prywatnych i spadek w przypadku placówek publicznych. W generalnym ujęciu należy odnotować, iż liczba udzielanych porad rośnie, co wskazuje na wzrost zapotrzebowania, na co wpływ mają zapewne zachodzące procesy demograficzne i zmiany w strukturze populacji powiatu. Trend prywatyzacji rynku usług medycznych obserwuje się w całym województwie.

W zakresie bezpieczeństwa zwracają uwagę dwa problemy. Pierwszy z nich to wysoka liczba wypadków samochodowych na drogach przebiegających przez powiat. Choć ich liczba malała w ostatnich latach, wciąż pozostawała na poziomie wyższym w porównaniu do jednostek służących za tło porównawcze w ramach raportu. Wiążąc tę informację ze statystyką liczby rannych w wypadkach (123,5 osób na 100 wypadków) oraz skalą wzrostu liczby samochodów osobowych zarejestrowanych w powiecie, problem ten należy rozpatrywać jako jeden z kluczowych w obszarze bezpieczeństwa. Drugi problem stanowi wysoka, wyższa niż przeciętnie w województwie, liczba popełnionych przestępstw (kryminalnych, gospodarczych i pozostałych). Atutem policji na terenie powiatu brzeskiego jest statystyczna wysoka wykrywalność przestępstw (średnio 89% w latach 2016-2020). Szansą w tym obszarze może być współpraca policji z terenów powiatów brzeskiego i bocheńskiego, w którym wskaźnik przestępczości z ostatnich lat był jeszcze wyższy.

Konsekwencje:

- Utrzymujące się deficyty w obszarze polityki społecznej (lokalowe, szkoleniowe, niedofinansowanie);
- Duży rozdźwięk między poziomem zasobów ochrony zdrowia w powiecie i województwie. Postępująca prywatyzacja podstawowych i specjalistycznych usług medycznych;
- Ryzyko problemów społecznych będących konsekwencją pandemii COVID-19, na czele ze wzrostem osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz

Wyzwania:

- Zwiększenie wsparcia dla jednostek pomocy społecznej na rzecz uzupełnienia deficytów i podnoszenia jakości świadczonego przez nie wsparcia;
- Pogłębienie współpracy z gminami i ich jednostkami oraz policją w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- Zapewnienie strategicznego wsparcia dla szpitala powiatowego, w tym rozwoju jego oferty, m.in. w obszarze geriatry i rehabilitacji;
- Współpraca międzyinstytucjonalna oraz działania inwestycyjne i „miękkie” na rzecz

zwiększeniem zapotrzebowania na usługi rehabilitacyjne;

- Podnoszący się, choć wciąż niewielki, poziom bezpieczeństwa na drogach;
- Relatywnie wysoka liczba popełnianych przestępstw przy jednoczesnej wysokiej skuteczności policji w ich wykrywaniu.

podniesienia poziomu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego;

- Pogłębienie współpracy Starostwa Powiatowego z Powiatową Komendą Policji w zakresach przeciwdziałania przemocy, bezpieczeństwa drogowego i przeciwdziałania przestępczości.

f) wynikających ze stanu oraz potencjału środowiska naturalnego, dziedzictwa kulturowego i sportu

Choć statystyki publiczne wskazują na bardzo duży odsetek powierzchni chronionej w powiecie brzeskim (78,1%), dane te dotyczą w ok. 99% obszarów chronionego krajobrazu. To forma ochrony przyrody zakładająca przede wszystkim ochronę drzew i krzewów przydrożnych, śródpolnych oraz nadwodnych oraz dopuszczająca regularną gospodarkę leśną. W granicach powiatu zlokalizowanych jest 5 obszarów objętych ścisłą ochroną: 4 z nich to obszary „Natura 2000” (gminy Szczurowa i Czchów), a jeden to rezerwat przyrody „Bukowiec” u zbiegu gmin Czchów, Iwkowa i Lipnica Murowana. Sieć korytarzy ekologicznych uzupełniają lasy stanowiące 21,5% powierzchni powiatu (59% z nich znajduje się pod bezpośrednim zarządem Lasów Państwowych), których największa część znajduje się w gminach Borzęcin, Brzesko i Czchów.

Atutem powiatu są jego zasoby wodne – Zbiornik Czchowski, z przepływającym przezeń Dunajcem, rzeka Uszwica oraz Wisła wraz jej licznymi dopływami. W większości gmin stan rzek oceniany jest jako dobry. Wyjątek stanowią cieki rolniczej północy, przede wszystkim gminy Szczurowa, gdzie stan wód oceniany jest w klasyfikacji PGW Wody Polskie najczęściej jako *poniżej dobrego*.

W zakresie czystości powietrza raporty WIOŚ wskazują na koncentrację zanieczyszczeń w okresie grzewczym szczególnie w obu miastach powiatu (Brzesko, Czchów) oraz w mniejszym stopniu na całym górzystym południu (Gnojnik, Czchów, Iwkowa) i w okolicach miejscowości Dołęga (gm. Szczurowa).

Starając się w większym stopniu włączyć zasoby środowiskowe do obiegu oferty rekreacyjnej i wypoczynkowej powiatu, wśród zadań w strategii na przyszłe lata należy wziąć pod uwagę m.in.: konkurencyjną liczbę obszarów „Natura 2000”; potencjał wypoczynkowy terenów nadrzecznych oraz potrzebę przeciwdziałania zanieczyszczeniom wód w gminach północnych; wsparcie dla konsekwentnej, skutecznej realizacji Programu Ochrony Powietrza; oraz sieć leśną i potencjał krajobrazowy terenów łączących północ i południe powiatu.

Zasoby środowiskowe powiatu, w tym wcześniej wymieniony zróżnicowany krajobraz, składają się na spójną ofertę turystyczną, rekreacyjną i wypoczynkową wraz z wzięciem pod uwagę jego zasobów dziedzictwa kulturowego: zarówno zabytków rozpoznawanych ponadlokalnie (np. Zamek w Dębnie), jak i w mniejszej skali (np. Dwór w Dołędze czy okocimski browar). Stanowią one ciekawą propozycję dla turystów i wczasowiczów szukających dopełnienia oferty wypoczynkowej w lokalnych agroturystykach, której popularność wzrosła w czasie pandemii. Szczególną grupę odbiorców tej oferty stanowią rowerzyści – przez powiat brzeski przebiega kilka sztafardowych tras rowerowych o znaczeniu regionalnym (WTR, VeloDunajec, EnoVelo, GKS) i europejskim (EuroVelo nr 4 i 11, Szlak Bursztynowy). Kluczowym deficytem w tym obszarze jest brak połączenia tras na osi północ-południe, który umożliwiłby sprawny dojazd z/do stacji kolejowej w Brzesku.

Dodatkowym wzmocnieniem oferty rekreacyjnej lub wypoczynkowej mogą być usługi towarzyszące branży sportowej i infrastruktura okołosportowa. Argument do ich rozwoju daje popularność sportu w powiecie (szczególnie w gminach Brzesko i Dębno) wykazywana w statystyce publicznej (m.in. ponadprzeciętna liczba młodzieży trenującej w klubach). Utrzymanie popularności trenowania będzie wymagało dedykowanych temu działań – w perspektywie lat 2018-2020 liczba trenujących alarmująco tępnęła, co zwraca uwagę, iż popularność jest zasobem wrażliwym, a co za tym idzie – wymagającym stałego wsparcia.

Konsekwencje:

- Unikalny, konkurencyjny potencjał rozwoju sportu i oferty rekreacyjno-wypoczynkowej – oraz usług powiązanych – wynikający z obecności zróżnicowanego środowiska przyrodniczego (krajobrazu, rzeźby terenu, sieci rzecznej i zbiorników wodnych, lesistości);
- Przeciętny stan wód rzecznych w północnej części powiatu oraz zanieczyszczenie powietrza w sezonie grzewczym;
- Niewykorzystany potencjał warunków do uprawiania rekreacji rowerowej, w tym rekreacji wycieczkowej, oraz kolarstwa. Brak połączenia tras rowerowych na osi północ-południe;
- Przeciętny stan wód rzecznych w północnej części powiatu (gm. Szczurowa) oraz zanieczyszczenie powietrza w sezonie grzewczym w ośrodkach miejskich;
- Wysoka popularność sportu wśród młodzieży oraz Brzesko jako centrum sportu klubowego.

Wyzwania:

- Konsekwentne wsparcie dla łączenia terenów cennych środowiskowo (wykorzystanie potencjału tworzenia korytarzy ekologicznych), dbałość o ich ochronę (pogłębienie współpracy z WIOŚ) i podnoszenie poziomu bioróżnorodności (wykorzystanie potencjału rozwoju współpracy z organizacjami i jednostkami naukowymi);
- Pełne wsparcie działań – w granicach możliwości samorządu powiatowego – ukierunkowanych na poprawę jakości wód rzecznych i powietrza;
- Współpraca z gminami w obszarze opracowania spójnej oferty dedykowanej wypoczynkowi i sportom rowerowym – w zakresie promocji, wsparcia dla rozwoju usług towarzyszących i budowy spójnej siatki tras łączących północ i południe powiatu;
- Wsparcie promocji sportu i rozwoju infrastruktury służącej podnoszeniu jego poziomu i możliwości jego uprawiania, w tym współpraca z klubami sportowymi, szkołami i instytucjami gminnymi.

g) wynikających z poziomu rozwoju kapitału społecznego

Wśród wskaźników poziomu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego analizie poddawana jest często frekwencja wyborcza. Wgląd w informacje dot. głosowań z okresu 2014-2020 pokazuje wzrost frekwencji wyborczej w powiecie brzeskim plasującej się zazwyczaj na poziomie nieco niższym niż średnia wojewódzka. Wybory samorządowe przyciągały mniejszą liczbę wyborców niż parlamentarne czy prezydenckie, co mówi o wyższej wadze/randze wyborów do władz krajowych w oczach mieszkańców powiatu.

Partycypacja społeczna przejawiająca się zaangażowaniem w działalność fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych bywa mierzona liczbą takich organizacji, choć wskaźnik ten nie obrazuje jakości i efektywności ich działania. W 2021 r. w rejestrach Starostwa Powiatowego występowały 233 organizacje. Składało się na nie 16 fundacji aktywnych w obszarach pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji i kultury, 117 stowarzyszeń z osobowością prawną, które mogą prowadzić działalność odpłatną, 34 stowarzyszenia zwykłe bez możliwości prowadzenia działalności odpłatnej oraz 66 Ochotniczych Straży Pożarnych. W przeliczeniu liczby organizacji na 10 tys. mieszkańców

zauważa się dużą rozbieżność w liczbie organizacji wśród gmin powiatu: największą wartość wskaźnika odnotowały gminy Szczurowa (44) i Dębno (39), zaś najmniejszą – Czchów (17) i Iwkowa (23).

Edukację i działalność kulturalną realizują przede wszystkim samorządy gminne poprzez ośrodki lub centra kultury oraz jednostki w zarządzie Muzeum Okręgowego w Tarnowie (Zamek w Dębnie i Dwór w Dołędze). Powiat brzeski nie jest jednostką prowadzącą dla żadnego podmiotu kultury – stąd jego rola skupia się na promocji oferty kulturalnej z powiatu (m.in. fanpage Kulturalny Powiat Brzeski na Facebooku), współpracy z wspomnianymi jednostkami oraz współorganizacji wydarzeń lokalnych (np. gminnych świąt) i o szerszym zasięgu (m.in. Brzesko-Okocim Festiwal, Baszta Jazz Festival). Potencjalnym obszarem wsparcia w zakresie promocji w kolejnych latach może być współpraca z Muzeum Regionalnym w Brzesku (młoda instytucja z aspiracjami, niewielka popularność), działalność bibliotek (zasypywanie rozbieżności w popularności czytelnictwa między gminami) oraz wsparcie aktywności seniorów (wzmocnienie potencjału klubów seniora i nie tylko).

Samorząd powiatowy jest organizatorem dla 7 placówek edukacyjnych dla młodzieży (w tym: liceum ogólnokształcącego i technikum w Brzesku, 3 zespołów szkół w Brzesku, Czchowie i Szczurowej) oraz liceum ogólnokształcącego dla dorosłych. Z lokalizacji tych placówek wysnuwa się wniosek, iż głównym centrum edukacji w powiecie jest Brzesko, zaś Czchów i Szczurowa pełnią funkcję ośrodków lokalnych. W najczęściej wykorzystywanych do porównań pomiędzy szkołami średnimi wynikach egzaminów maturalnych uczniowie ze szkół z terenu powiatu brzeskiego wypadali nieco lepiej niż w przypadku średniej wojewódzkiej (zarówno technika jak i licea) i nieco słabiej niż ich rówieśnicy z powiatu bocheńskiego. Zdawalność matur oscylowała wokół 87% w liceach i 80% w technikach. Rezultaty te tępnęły w 2020 r., co należy wiązać z warunkami nauki i funkcjonowania systemu edukacji, które nastąpiły wraz z początkiem pandemii COVID-19.

Konsekwencje:

- Wzrost zaangażowania mieszkańców powiatu w wybory – zarówno ogólnopolskie, jak i samorządowe, przy wyższej randze/większej wadze wyborów krajowych;
- Zróżnicowany poziom obecności organizacji w poszczególnych gminach, przy wyraźnej obecności jednostek OSP;
- Klarowna rola samorządu powiatowego w obszarze kultury: działalność promocyjna i współpraca organizacyjna z jednostkami gminnymi i ponadlokalnymi;
- Dobry poziom nauczania w technikach i liceach w świetle wyników wojewódzkich;
- Klarowna hierarchia ośrodków edukacji: Brzesko jako centrum oraz Szczurowa i Czchów jako jednostki wspomagające.

Wyzwania:

- Wsparcie organizacyjne w obszarze standaryzacji polityki informacyjnej jednostek samorządowych pod priorytetem podnoszenia przejrzystości ich działań i informowania o sprawach ważnych dla gmin i powiatu;
- Promocja zaangażowania społecznego (w organizacjach, wolontariacie) powiązana z informowaniem o dostępności środków zewnętrznych na wsparcie aktywności strony społecznej oraz pomocą w obsłudze wniosków. Inicjatywność samorządu powiatowego we współpracy ze stroną społeczną;
- Wzmocnienie roli samorządu powiatowego jako łącznika pomiędzy podmiotami kultury oraz promotora ich oferty;
- Promocja oferty edukacyjnej oraz wzmocnienie współpracy z instytucjami otoczenia biznesu oraz przedsiębiorstwami w zakresie przystosowania oferty do potrzeb rynkowych oraz możliwości, które stwarzają rynek i potrzeby wynikające z kierunków strategicznych rozwoju powiatu.

h) wynikających ze stanu finansów publicznych

Dochody budżetu powiatu brzeskiego w 2019 r. wyniosły 96,2 mln zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca dało to kwotę 1 033 zł (w zaokrągleniu wynik równy średniej wojewódzkiej). Średnioroczne tempo wzrostu dochodów (+5%) w latach 2015-2019 było najniższe spośród jednostek tła porównawczego (6-8%) i niższe od rezultatu wojewódzkiego (6%). Największą rolę w strukturze dochodów powiatu brzeskiego w 2019 r. odgrywały subwencje (42%), których udział w dochodach spadł w stosunku do 2011 r. (z 51%). Wiązał się z tym wzrost dochodów własnych powiatu (z 25% w 2011 roku do 37% w 2019 roku; wzrost w ujęciu nominalnym +80%). W tym czasie udział dotacji w dochodach rósł (33% w 2015 r.), by w 2019 roku spaść do poziomu 21% – poniżej wyniku z 2011 roku (23%).

W ramach dochodów własnych wzrosły wpływy z PIT (średniorocznie +13% – dobry wynik na tle porównawczym), zaś wpływy z CIT dotyczyły wyraźne fluktuacje (ostatecznie: średnioroczny wzrost +1%). Porównując strukturę dochodów budżetowych powiatu z lat 2011 i 2019, dochody podatkowe stanowiły o jej największych zmianach (z 14,4% do 22,3% ogółu dochodów). Z jednej strony dane te stanowią przesłankę do postawienia tezy o dobrej kondycji rynku pracownika/podatnika. Z drugiej strony mogą świadczyć o niepewnej obecności przedsiębiorstw na lokalnym rynku, a w konsekwencji o potrzebie uwzględnienia dedykowanych temu przeciwdziałań w ramach strategii.

W okresie 2014-2019 powiat brzeski zaabsorbował w sumie 6,1 mln zł środków UE i z budżetu państwa na finansowanie projektów unijnych, co na tle porównawczym było konkurencyjnym wynikiem. Suma dofinansowania wszystkich projektów realizowanych na terenie powiatu w tym czasie wyniosła niespełna 250 mln zł i był to rezultat raczej przeciętny.

W 2019 r. wydatki powiatu wyniosły 119,3 mln zł, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca dało wynik 1 008 zł (nieco wyższy niż średnio w Małopolsce). 19,7% z tych przepływów finansowych stanowiły wydatki inwestycyjne (dobry, standardowy wynik na tle porównawczym). W strukturze wydatków na przestrzeni lat 2011-2019 dominowały nakłady w dziale „Oświata i wychowanie” (2019: 31,9%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły one o +13,2% (2015-2019) do poziomu 321 zł i był to rezultat o 100 zł wyższy od wojewódzkiego. W przypadku drugiego najbardziej kosztochłonnego działu (Transport i łączność) – jego udział w wydatkach spadł z 25,3% do 19,3%, co należy łączyć z utwierdzającą się dominacją transportu prywatnego na terenie powiatu.

Dane publikowane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Krakowie wskazują, że poziom zadłużenia powiatu brzeskiego (ok. 45%) stanowił wyraźnie wyższe wartości pośród jednostek porównawczych (z wyjątkiem powiatu bocheńskiego, różnice te sięgały nawet 20 pkt. proc.). Wiązały się z nimi również wyższe niż w innych jednostkach koszty obsługi długu. Danych tych nie należy rozpatrywać bez wzięcia pod uwagę aktywności inwestycyjnej samorządu powiatowego w ostatnich latach i ponoszonych przy tym kosztów pozyskiwania środków własnych.

Konsekwencje:

- Relatywnie wysoki poziom zadłużenia mogący stanowić barierę inwestycyjną w kolejnych latach;
- Rosnący udział dochodów własnych, szczególnie dochodów podatkowych PIT oraz fluktuacje poziomu dochodów CIT;

Wyzwania:

- Monitoring poziomu zadłużenia powiatu oraz utrzymanie zdolności do zwiększania udziału dochodów własnych w strukturze wpływów do budżetu i optymalizacja wydatków;

- Znaczący udział w wydatkach nakładów na funkcjonowanie oświaty;
 - Relatywnie dobra aktywność samorządu powiatowego w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, przy jednocześnie słabszej skuteczności w pozyskiwaniu środków ze strony podmiotów z terenu powiatu.
- Wspieranie polityki działań dążących do tworzenia bezpiecznych, perspektywicznych warunków funkcjonowania przedsiębiorstw;
 - Prowadzenie racjonalnej i zgodnej z celami strategicznymi polityki finansowania oświaty;
 - Tworzenie warunków do zwiększenia efektywności działań informacyjnych nt. możliwości pozyskania środków zewnętrznych oraz dostępności wsparcia przy obsłudze wniosków dla podmiotów z terenu powiatu.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju.

Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strengths), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

S -> STRENGTHS, czyli silne strony

W -> WEAKNESSES, czyli słabe strony

O -> OPPORTUNITIES, czyli okazje, szanse

T -> THREATS, czyli zagrożenia

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na **wewnętrzne**, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki **zewnętrzne** – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten dokonuje się również według innego kryterium, co pozwala zidentyfikować: czynniki **pozytywne**, czyli silne strony i szanse, oraz czynniki **negatywne**, czyli słabe strony i zagrożenia.

Tabela 1 Wyniki analizy SWOT dla powiatu brzeskiego.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
UWARUNKOWANIA LOKALIZACYJNE I KOMUNIKACYJNE	
- Położenie pomiędzy trzema największymi ośrodkami miejskimi województwa (Krakowem, Tarnowem i Nowym Sączem) — rynki pracy, zbytu, innowacji, miejsca dostępu do edukacji i innych usług publicznych. - Wysoka dostępność komunikacyjna – m.in. drogi: A4, DK94 i DK75, dostęp do linii kolejowych i SKA. - Zróżnicowanie wewnętrzne — od nizinnej i żyznej północy przez centralny pas komunikacyjny po górzyste południe (sadownictwo) i jezioro Cichowskie.	- Istotne zagrożenie powodziowe ze strony Wisły i jej dopływów oraz mniejsze ze strony Dunajca. - Koncentracja ruchu drogowego wokół Brzeska i w jego kierunku zarówno z południa jak i północy — uciążliwości społeczne i środowiskowe. - Ograniczona dostępność transportu publicznego na terenach wiejskich powiatu. - Zły stan techniczny niektórych dróg oraz częściowe braki dotyczące ciągów pieszych, ścieżek rowerowych i oświetlenia ulicznego.
USŁUGI I KAPITAŁ SPOŁECZNY	
- Sytuacja demograficzna powiatu – stała liczba ludności, korzystna struktura wiekowa, stabilny, niewysoki poziom przyrostu naturalnego. - Atrakcyjność osadnicza terenów wiejskich, szczególnie na południu powiatu. - Wysoki kapitał społeczny mieszkańców. - Aktywne środowisko seniorów (koła, kluby seniora, UTW). - Malejąca, relatywnie niska liczba beneficjentów pomocy społecznej.	- Prognozy wskazujące na postępujący proces starzenia się społeczeństwa (głównie w miastach). - Postępujące procesy depopulacji w gminach na północy powiatu. - Pogłębiająca się bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym powodująca występowanie przemocy domowej; - Słabe zaangażowanie społeczne w ideę wolontariatu. - Relatywnie wysoka liczba wypadków drogowych.

• Zadowalające i wciąż rozwijane zasoby pomocy społecznej, przede wszystkim w obszarze polityki senioralnej oraz adresowanej do osób z niepełnosprawnościami i ich bliskich. • Szeroka i poszerzająca się oferta świadczeń zdrowotnych w placówkach opieki zdrowotnej. • Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, w tym wysoka skuteczność policji w wykrywaniu sprawców przestępstw. • Rosnąca dostępność mieszkań na terenie powiatu. • Rozwinięta infrastruktura sieciowa: wodociągowa i gazowa. • Rozwinięta sfera sportu i rekreacji, zarówno w wymiarze infrastrukturalnych, jak i klubów oraz osób zaangażowanych. • Rozwinięta sieć placówek edukacyjnych. • Wysokie wyniki egzaminów maturalnych w szkołach powiatu.	• Niewystarczająca dostępność do specjalistycznych świadczeń diagnostycznych, w tym wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży. • Gorsza dostępność do infrastruktury sieciowej na obszarach wiejskich powiatu. • Niezadowalająca mieszkańców oferta spędzania czasu wolnego na terenie powiatu. • Niezadowalająca mieszkańców dostępność i zakres oferty usług z zakresu ochrony zdrowia.
GOSPODARKA I RYNEK PRACY	
• Ukształtowanie terenu powiatu naturalnie wspierające rozwój strategicznych branż lokalnej gospodarki (rolnictwo, produkcja, transport, logistyka, wypoczynek, rekreacja). • Dynamicznie rosnący poziom przedsiębiorczości, mierzony liczbą przedsiębiorstw w bazie REGON. • Mała stopa bezrobocia. • Ponadprzeciętny i rosnący udział kobiet na lokalnym rynku pracy, w tym we wszystkich sektorach prócz przemysłu i budownictwa.	• Znaczący odsetek osób pozostających długotrwale bez pracy w strukturze bezrobotnych w powiecie. • Niewielka liczba wielkoobszarowych, zwartych terenów inwestycyjnych, przygotowanych na potrzeby dużych przedsiębiorców. • Duże rozdrobnienie gruntów oraz nieuregulowane stosunki własnościowe. • Mała ilość innowacyjnych przedsiębiorstw oraz spółek z kapitałem zagranicznym, które poprawiłyby i zróżnicowały ofertę rynku pracy na terenie powiatu. • Mało atrakcyjny poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w powiecie brzeskim (w relacji do średniej krajowej). • Luka płacowa między kobietami a mężczyznami.
ŚRODOWISKO I TURYSTYKA	
• Walory przyrodniczo-krajobrazowe powiatu, liczne obszary objęte ochroną, 4 obszary „Natura 2000” (Dolina rzeki Gróbkki, Dębówka nad rzeką Uszewką Dolny Dunajec oraz Ostoje Nietoperzy okolic Bukowca). • Zadowalający stan wód rzek i potoków przepływających przez powiat (z wyjątkiem cieków w gminie Szczurowa). • Wysoki poziom segregacji śmieci. • Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe powiatu.	• Problem zanieczyszczenia powietrza w całym powiecie, szczególnie w Brzesku. • Słabo i nierównomiernie przestrzennie rozwinięta sieć kanalizacyjna w powiecie. • Brak połączenia rowerowego północy i południa powiatu z wykorzystaniem węzła komunikacyjnego w Brzesku. • Mała liczba miejsc noclegowych. • Malejąca liczba turystów korzystających z noclegów. • Brak skoordynowanej polityki promocji skierowanej do turystów i gości, opartej na

• Doświadczenie we współorganizacji dużych i medialnych imprez kulturalno-rozrywkowych i folklorystycznych (np. koncerty muzyki symfonicznej w ramach Brzesko-Okocim Festiwal, gminne święta czy Baszta Jazz Festival w Czchowie). • Atrakcyjność i potencjał rozwojowy w zakresie oferty czasu wolnego – wspomniane wyżej walory środowiskowe, zróżnicowany krajobraz (bogata sieć rzeczna, górzystość, zbiornik wodny w Czchowie), rozpoznawalne zabytki (zamek w Dębnie, zespół drewnianej zabudowy wsi Biesiadki z okresu międzywojnia, pałac Goetzów-Okocimskich w Brzesku, Baszta w Czchowie i zespoły dworsko-pałacowe, zlokalizowane w większości w północnych gminach), dostępność atrakcyjnych pod kątem rekreacyjnym, wyczinowym i sportowym tras rowerowych (WTR, VeloDunajec, EuroVelo nr 4 i 11, EnoVelo, Szlak Bursztynowy, Główny Karpacki Szlak Rowerowy), działające gospodarstwa agroturystyczne. • Wzrost liczby osób zwiedzających muzea na terenie powiatu.	ofercie większej części gmin i zachęcającej do dłuższego pobytu na terenie powiatu.
ZARZĄDZANIE I FINANSE SAMORZĄDOWE	
• Rosnący udział dochodów własnych w strukturze dochodów powiatu. • Samorządy, instytucje publiczne i podmioty prywatne (biznesowe i pozarządowe), pozyskujące środki zewnętrzne na rozwój. • Aktywna polityka inwestycyjna powiatu.	• Duża zależność budżetu od subwencji i dotacji. • Relatywnie wysoki poziom zadłużenia. • Duże obciążenie budżetu wydatkami na oświatę i wychowanie.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Pogłębianie się współpracy międzysamorządowej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej. • Inwestycje zewnętrzne wzmacniające dostępność komunikacyjną oraz atrakcyjność osadniczą, gospodarczo-inwestycyjną i turystyczną powiatu. • Wzrost dostępności środków zewnętrznych (fundusze unijne, fundusze norweskie, środki rządowe itp.) w kluczowych dla rozwoju powiatu i gmin tematach: ○ Poprawy dostępności komunikacyjnej, ○ Rozwoju i modernizacji infrastruktury wodno-ściekowej, ○ Rozwoju ścieżek rowerowych, w tym zintegrowanych z trasami na terenie sąsiednich jednostek,	• Postępujące negatywne procesy demograficzne w skali całego kraju. • Postępujące zmiany klimatyczne oraz wynikające z nich anomalie pogodowe: ○ Występowanie gwałtownych deszczy nawaalnych, zagrożenie powodziowe, ○ Deficyty opadów uzupełniających zasoby wód powierzchniowych i głębinowych – zagrożenie suszy. • Niepewna sytuacja gospodarcza i na rynku pracy związane z epidemią koronawirusa – jako: ○ Źródło niepewności dla inwestorów, ○ Hamulec rozwojowy dla przedsiębiorstw i zakładów na terenie powiatu, ○ Hamulec dla turystyki, rekreacji i wypoczynku,

○ Ochrony i pielęgnacji materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego; ○ Rozwoju działalności w obszarze srebrnej gospodarki dedykowanej opiece nad osobami starszymi i ich aktywizacji, ○ Wzmocnienia i lepszego wykorzystania walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy, ○ Podwyższania kompetencji zawodowych i społecznych osób pozostających bez pracy, w tym dotkniętych skutkami pandemii koronawirusa; ○ Rozwoju infrastruktury i społeczeństwa informacyjnego. • Polityczny i społeczny priorytet związany z ochroną środowiska, dostęp do wiedzy, dostępność środków finansowych (m.in. Wody Polskie, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki unijne) oraz potencjalne partnerstwa prorozwojowe wynikające z unijnych oraz państwowych programów limitacji lub adaptacyjnych do zmian klimatu. • Programy rządowe i systemy finansowe ukierunkowane na zwiększenie dietności, wspierające rodzinę na różnych etapach funkcjonowania i rozwoju. • Nowe kierunki polityki państwa w odniesieniu do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz całych rodzin – dedykowane programy i systemy finansowe, w tym dla samorządów i organizacji pozarządowych. • Wsparcie zewnętrzne (wiedza, szkolenia, dotacje) dla lokalnych organizacji pracujących na rzecz zrównoważonego i trwałego rozwoju powiatu i integracji społecznej. • Moda na zdrowy i aktywny tryb życia, rekreację i turystykę. • Potencjał rozwoju sportu w powiecie – usług i infrastruktury towarzyszących. • Trendy rozwoju turystyki wypoczynkowej po okresie pandemii COVID-19 (spokój, prywatność, natura, ruch). • Dogodna lokalizacja względem sąsiednich atrakcji turystycznych i kulturowych w kontekście organizacji wspólnej oferty czasu wolnego. • Trendy na rynku pracy powodujące wzrost znaczenia pracy zdalnej.	○ Czynniki wzrostu stopy bezrobocia oraz kosztów podaży usług pomocy społecznej itp., ○ Zagrożenie zubożenia społeczności lokalnej. • Zmniejszenie się przychodów z podatków dochodowych związane z regresem gospodarczym: ○ Jako zagrożenie dla stabilności budżetu powiatu i kontrolowanego poziomu zadłużenia, ○ Ograniczające możliwości powiatu w zakresie podjętych planów finansowo-inwestycyjnych, ○ Ograniczające możliwości powiatu w zakresie rozwoju i podnoszenia jakości usług publicznych. • Duży fiskalizm państwa – wysokie stawki podatkowe, wysokie koszty pracy jako bariera ograniczająca rozwój gospodarczy. • Biurokracja, w tym przerost procedur związanych z pozyskiwaniem środków zewnętrznych oraz jej wpływ na poziom świadczonych usług publicznych. • Generalna rozciągłość oraz rosnące koszty przygotowania i realizacji inwestycji. • Częste zmiany prawa oraz wzrost zadań nakładanych na samorządy bez jednoczesnego wzrostu nakładów finansowych na ich realizację. • Problemy finansowe publicznej służby zdrowia, problemy z dostępnością usług i specjalistów, obnażone dodatkowo przez pandemię koronawirusa. • Luki w systemie pomocy społecznej powodujące udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, które tego nie potrzebują. • Konsumpcyjny styl życia, pracoholizm, „atomizacja” życia, rozpad więzi społecznych i rodzinnych, bierność. • Problemy społeczne i zdrowia psychicznego, potęgowane sytuacją związaną z pandemią koronawirusa. • Skomplikowane i często zmieniające się przepisy prawa oświatowego, w tym utrudniające sprawne i efektywne zarządzanie tą sferą.
--	---

WIZJA I MISJA ROZWOJU POWIATU BRZESKIEGO

Wizja rozwoju powiatu brzeskiego stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2030 roku. Określa stan docelowy, do którego dąży cała wspólnota powiatu, tj. władze samorządowe powiatu i gmin oraz ich partnerzy społeczni i gospodarczy (lokalni oraz ponadlokalni), wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, wskazuje zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

Misja jest nadrzędnym celem rozwoju powiatu brzeskiego. Określa ona również rolę władz samorządowych w procesie rozwoju wspólnoty lokalnej. Także w kontekście współpracy z różnymi aktorami życia publicznego, społecznego i gospodarczego.

WIZJA

POWIAT BRZESKI W 2030 ROKU TO PRZESTRZEŃ HARMONIJNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, Z WYSOKIM POTENCJAŁEM KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO, KONKURENCYJNĄ GOSPODARKĄ, ZDROWYM ŚRODOWISKIEM ORAZ ATRAKCYJNĄ OFERTĄ SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO.

Powiat brzeski w pełni korzysta ze swojego położenia względem Krakowa, Tarnowa i Nowego Sącza, dzięki poprawie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej, rozwojowi transportu zbiorowego oraz sieci ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych.

Dynamicznie rozwija się gospodarka, wykorzystująca lokalne tradycyjne i zasoby oraz przedsiębiorczość mieszkańców.

Oferta spędzania czasu wolnego, oparta o walory kulturowe, przyrodnicze i krajobrazowe, sprawia, że powiat brzeski jest postrzegany jako ciekawy i atrakcyjny – zarówno z perspektywy mieszkańców, jak i turystów oraz gości.

Wzrostowi gospodarczemu towarzyszy aktywizacja i integracja społeczna oraz procesy ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego.

Zaangażowanie samorządu przynosi korzyści w postaci polepszenia jakości usług publicznych, takich jak edukacja, pomoc społeczna, profilaktyka i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo, administracja, oraz dostosowywania ich do zmieniających się potrzeb i struktury społecznej.

Nowe miejsca pracy, lepsza mobilność oraz dostępność i jakość usług wzmacniają atrakcyjność osadniczą powiatu brzeskiego, niwelując częściowo negatywne prognozy demograficzne.

Trwały i zrównoważony rozwój powiatu opiera się na szerokiej współpracy międzysamorządowej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej w różnej skali oraz aktywności i partycypacji mieszkańców.

Widać duże zaangażowanie społeczne, zarówno organizacji pozarządowych, klubów sportowych, kół gospodyń wiejskich, ochotniczych straży pożarnych, jak również inicjatyw nieformalnych. Wiele działań realizowanych jest razem, szczególnie tych kierowanych do młodych, rodzin z dziećmi, seniorów i senierek oraz osób ze szczególnymi potrzebami.

Obrany kierunek i model rozwoju znajdują szeroką akceptację poprzez swoje rezultaty, a jednocześnie stanowią podstawę dla optymistycznego patrzenia w dalszą przyszłość powiatu.

MISJA

Misją samorządu powiatu brzeskiego jest integracja działań w zakresie wzrostu gospodarczego, ochrony i poprawy stanu środowiska oraz aktywizacji i rozwoju społecznego, w partnerstwie z samorządami gminnymi oraz sektorem biznesowym i pozarządowym.

PLAN OPERACYJNY (OBSZARY, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ)

Priorytety i cele wyszczególnione w strategii zostały określone na podstawie wniosków z kompleksowej diagnozy uwarunkowań i potrzeb rozwojowych oraz potencjału powiatu brzeskiego, zdefiniowanych wyzwań rozwojowych i przyjętej wizji rozwoju do 2030 roku.

Wyodrębniono **4 obszary strategiczne**, które są względem siebie **równoważne i uzupełniające się (podejście zintegrowane)**:

GOSPODARKA, EDUKACJA I RYNEK PRACY

OFERTA CZASU WOLNEGO I BRANŻE POWIĄZANE

ATRAKCYJNOŚĆ OSADNICZA

ZARZĄDZANIE ROZWOJEM

W ramach każdego obszaru sformułowany został cel strategiczny (w perspektywie 2030 roku), z którego wynikają cele operacyjne. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono natomiast kierunki interwencji – kluczowe zadania i projekty do realizacji. Należy je traktować jako pewną propozycję, otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty powiatu brzeskiego w perspektywie długofalowej. Strukturę celów Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 prezentuje poniższy schemat.

Schemat 1. Struktura celów Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030

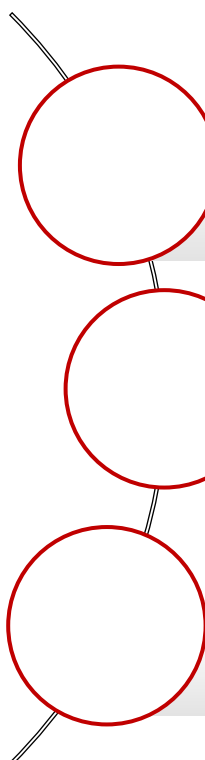
Obszar strategiczny: GOSPODARKA, EDUKACJA I RYNEK PRACY	Obszar strategiczny: OFERTA CZASU WOLNEGO I BRANŻE POWIĄZANE	Obszar strategiczny: ATRAKCYJNOŚĆ OSADNICZA	Obszar strategiczny: ZARZĄDZANIE ROZWOJEM
Cel strategiczny nr 1: Zintegrowany rozwój gospodarki i edukacji oraz wzrost poziomu zatrudnienia na terenie powiatu brzeskiego. Cele operacyjne: 1.1. Doskonalenie systemu kształcenia pod kątem jego atrakcyjności, skuteczności oraz dopasowania do wyzwań rozwojowych i potrzeb pracodawców. 1.2. Wspieranie zatrudnienia i efektywna polityka rynku pracy. 1.3. Kreowanie warunków dla wzrostu gospodarczego i przedsiębiorczości lokalnej.	Cel strategiczny nr 2: Rozwój wszechstronnej oferty czasu wolnego oraz profesjonalizacja sektorów turystyki wypoczynkowej i sportu, bazujących na zasobach środowiskowych, infrastrukturalnych i kulturowych powiatu brzeskiego. Cele operacyjne: 2.1. Rozwój oferty turystycznej na terenie powiatu oraz wzrost jej znaczenia dla gospodarki lokalnej i jakości życia mieszkańców. 2.2. Rozwój sportu i rekreacji oraz aktywizacja ruchowa mieszkańców. 2.3. Rozwój oferty oraz kultury partycypacji.	Cel strategiczny nr 3: Wzmacnianie komfortu i bezpiecznego środowiska życia mieszkańców powiatu brzeskiego. Cele operacyjne: 3.1. Efektywna pomoc społeczna dla mieszkańców powiatu brzeskiego. 3.2. Ochrona zdrowia i poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców powiatu brzeskiego. 3.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu brzeskiego. 3.4. Dbłość o stan środowiska naturalnego i adaptacja do zmian klimatu.	Cel strategiczny nr 4: Partnerskie zarządzanie sprawami publicznymi, wykorzystujące nowoczesne instrumenty polityki rozwoju. Cele operacyjne: 4.1. Nowoczesne zarządzanie publiczne. 4.2. Doskonalenie dostępności komunikacyjnej i możliwości transportowych na terenie powiatu brzeskiego. 4.3. Rozwój współpracy w wymiarze lokalnym i ponadlokalnym. 4.4. Rozwój systemu promocji oraz dialogu z mieszkańcami i otoczeniem.

OBSZAR STRATEGICZNY:

GOSPODARKA, EDUKACJA I RYNEK PRACY

Cel strategiczny:

Zintegrowany rozwój gospodarki i edukacji oraz wzrost poziomu zatrudnienia na terenie powiatu brzeskiego.

-
- 1.1. Doskonalenie systemu kształcenia pod kątem jego atrakcyjności, skuteczności oraz dopasowania do wyzwań rozwojowych i potrzeb pracodawców.
 - 1.2. Wspieranie zatrudnienia i efektywna polityka rynku pracy.
 - 1.3. Kreowanie warunków dla wzrostu gospodarczego i przedsiębiorczości lokalnej.

Pierwszy obszar Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 skupia się na warunkach rozwoju gospodarki powiatu. Składają się na niego działania z zakresu podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej, wsparcia przedsiębiorczości i aktywizacji na rynku pracy oraz zacieśniania współpracy między szkołami i ich otoczeniem funkcjonalnym.

Obszarowi edukacji dedykuje się pierwszy z celów operacyjnych obszaru. Najważniejsze przesłanki ku wiązaniu obszaru edukacji ze sferą gospodarczą stanowią dominujący udział szkół branżowych wśród placówek edukacji ponadpodstawowej, dobry poziom nauczania w szkołach i ich wyposażenia oraz chęć wykorzystania ich rosnącego potencjału na potrzeby lokalnego rynku pracy i przedsiębiorstw. Zawarte w jego ramach kierunki działań można podzielić według czterech priorytetów. Pierwszym z nich są tzw. działania twarde, skupione na kontynuacji i finalizacji procesu kompleksowej modernizacji bazy placówek oświaty, w tym doposażenia ich sal i pracowni. Drugi priorytet stanowią działania miękkie, zorientowane na dalszym podnoszeniu poziomu nauki realizowanej w ramach obowiązkowych programów nauczania, a zarazem poszerzaniu oferty zajęć dodatkowych. Pozwolą wyrównać lub pogłębić wiedzę w danym zakresie edukacji, jak również zadbać o kompetencje w niemniej ważnych obszarach tj. społecznym, kulturalnym czy sportowym. Trzeci priorytet w ramach celu stanowi rozwój współpracy szkół z otoczeniem i jego kształtowanie. Działania w tym zakresie odnoszą się do tworzenia warunków dla współpracy szkół z przedsiębiorstwami, uczelniami wyższymi, instytucjami otoczenia biznesu oraz partnerami zagranicznymi, rozwijania na tej podstawie oferty szkół, a także dbałości o promocję i dobrą markę szkolnictwa branżowego powiatu brzeskiego. Wreszcie jako ostatni priorytet dla edukacji ustanawia się rozwój zasobów kadrowych edukacji i doradztwa zawodowego, de facto wykonawców polityki edukacyjnej powiatu i osób odpowiedzialnych za wprowadzenie młodzieży w realia rynku pracy. Zarówno tej grupie, jak i samej młodzieży, dedykuje się wszelkie dostępne wsparcie możliwe do zapewnienia w ramach programów łagodzenia skutków pandemii.

Drugi cel operacyjny dedykuje się wsparciu przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej mieszkańców, głównie w oparciu o podnoszenie standardu jakości pracy i oferty Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku. Działania urzędu kierowane są do trzech głównych grup docelowych: osób starających się o powrót na rynek pracy, osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz przedsiębiorców funkcjonujących na rynku. Wśród pierwszej z grup szczególne znaczenie ma wsparcie dedykowane kobietom. W porównaniu do sąsiednich powiatów i średniej wojewódzkiej, kobiety stanowią w powiecie brzeskim ponadprzeciętnie liczną grupę osób pracujących. Sugeruje się, iż rozwój narzędzi wsparcia dla kobiet pracujących może stanowić jednocześnie zachętę do powrotu na rynek kobiet, które porzuciły pracę wskutek wzrostu dostępności wsparcia socjalnego w ostatnich latach. Osobnym zadaniem w ramach obszaru jest doskonalenie doradztwa i obsługi osób noszących się z otwarciem własnej działalności gospodarczej. Podstawą wsparcia dla nich, jak również dla przedsiębiorców już funkcjonujących na rynku, będzie współpraca Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku z ich odpowiednikami z sąsiednich powiatów oraz pozostałymi instytucjami rynku pracy i otoczenia biznesu. Wymiana danych i informacji z tymi jednostkami pozwoli na zintegrowanie i udoskonalenie wiedzy o trendach panujących na rynku pracy i dostępnej ofercie wsparcia dla przedsiębiorstw, a w konsekwencji wdrożenia adekwatnych kierunków interwencji.

W ramach trzeciego celu operacyjnego grupuje się działania dedykowane tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Jako podstawowe zadania wyróżnia się doskonalenie obsługi inwestorów we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu i gminami oraz współpracę planistyczną z tymi podmiotami w zakresie tworzenia i uzbrajania nowych terenów inwestycyjnych. Z perspektywy

dekady, działania te mają szczególne znaczenie w świetle planowanej przebudowy DK75, w tym finalizacji budowy południowo-wschodniego odcinka obwodnicy Brzeska. Prócz współpracy na rzecz promocji potencjału inwestycyjnego terenów powiatu, zakłada się również sieciowanie środowiska przedsiębiorstw i promocję działalności tych z nich, które markują się rozwiązaniami odpowiedzialnymi społecznie. Osobne kierunki działań dedykuje się branżom, których wsparcie w obecnej dekadzie ma znaczenie strategiczne z perspektywy wyzwań stojących zarówno przed powiatem, jak i całym regionem: branży rolniczej oraz usług komercyjnych dla osób starszych. Szacuje się, że pierwsza z nich pozostają źródłem utrzymania dla niemal połowy zatrudnionych na terenie powiatu. Biorąc pod uwagę wyzwania związane ze zmianami klimatu i ograniczoną efektywnością systemów gospodarki wodnej w Polsce, a także doskonalone założenia unijnej polityki rolnej, uznaje się za priorytetową działalność informacyjną, szkoleniową i promocyjną na temat nowych rozwiązań prawnych i technologicznych prowadzoną np. przez ośrodki doradztwa rolniczego. W podobnym zakresie rozpatruje się wyzwanie dotyczące wsparcie rozwoju usług komercyjnych dla osób starszych. Ten kierunek działań wynika bezpośrednio z konsekwentnie rosnącego odsetka osób starszych w populacji powiatu – przede wszystkim na terenie miasta Brzeska i w północnych gminach rolniczych – oraz potencjału rozwoju turystyki wypoczynkowej i zdrowotnej na górzystych terenach jego południowej części.

CEL STRATEGICZNY 1:**Zintegrowany rozwój gospodarki i edukacji oraz wzrost poziomu zatrudnienia na terenie powiatu brzeskiego.**

Cele operacyjne	Kierunki interwencji (kluczowe działania)	Główna odpowiedzialność	Komórka monitorująca ze strony powiatu	Partnerzy realizacyjni
1.1. Doskonalenie systemu kształcenia pod kątem jego atrakcyjności, skuteczności oraz dopasowania do wyzwań rozwojowych i potrzeb pracodawców.	1.1.1. Kontynuowanie modernizacji i optymalizacji bazy dydaktycznej i infrastruktury placówek kształcenia ogólnokształcącego i zawodowego na terenie powiatu, w tym m.in. remonty, przebudowy, dostosowanie do wymogów środowiskowych (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła, OZE) i społecznych (likwidacja barier architektonicznych i innych dla osób z niepełnosprawnościami), modernizacja i wyposażenie pracowni, warsztatów i laboratoriów, cyfryzacja, zagospodarowanie terenów wokół, inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną i sportową (baza dla sportów zespołowych i indywidualnych, lekkoatletyki). Budowa nowej Auli.	Szkoły i placówki oświatowe, Wydział Edukacji Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON
	1.1.2. Tworzenie bogatej i różnorodnej oferty zajęć i wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych, artystycznych, rekreacyjnych i sportowych, dostosowanej do indywidualnych potrzeb ucznia (tj. wspierającej zarówno w pokonywaniu różnego rodzaju trudności w nauce, jak i w rozwijaniu zainteresowań, uzdolnień i talentów), w tym m.in.: tydzień sportu z integracją, popularyzacja edukacji STEAM (science, technology, engineering, art, maths), powiatowy konkurs talentów.	Szkoły i placówki oświatowe	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Gminy powiatu brzeskiego, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe
	1.1.3. Rozwój współpracy pomiędzy szkołami zawodowymi a pracodawcami (np. zaangażowanie w charakterze nauczycieli zawodu, klasy patronackie, stypendia dla młodzieży, praktyki i staże zawodowe, nauka	Szkoły i placówki oświatowe	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku,

	w miejscu pracy, wspólne programy edukacyjne i kursy kwalifikacyjne, filmy instruktażowo-promocyjne, wizyty studyjne, spotkania u pracodawców, wspólne wydarzenia, konkursy itp.).			Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Instytucje otoczenia biznesu, Organizacje pozarządowe
1.1.4.	Rozwój współpracy pomiędzy szkołami a ośrodkami naukowymi i badawczymi, uczelniami wyższymi, Państwową Akademią Nauk (np. wspólne projekty naukowe, konkursy, autorskie programy edukacyjne, doskonalenie kadr, wymiana doświadczeń i dobrych praktyk, wspólne wydarzenia itp.).	Szkoły i placówki oświatowe	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego, Ośrodki naukowe i badawcze, Uczelnie wyższe, Państwowa Akademia Nauk, Organizacje pozarządowe
1.1.5.	Analizy i badania rynku pracy, współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z placówkami oświatowymi w celu efektywnego wykorzystania wyników w ramach prowadzonych i otwieranych kierunków, odpowiadających potrzebom pracodawców, zmianom technologicznym, a także nawiązujących do specyfiki i tradycji powiatu.	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Szkoły i placówki oświatowe	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Instytucje otoczenia biznesu, Organizacje pozarządowe
1.1.6.	Zintegrowana promocja placówek szkolnictwa zawodowego wśród młodzieży oraz rodziców, głównie poprzez lepszą koordynację i współpracę między szkołami, wskazywanie korzyści i jakości kształcenia zawodowego, walkę ze stereotypami.	Szkoły i placówki oświatowe	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe, Media
1.1.7.	Doskonalenie i rozwój powiatowego systemu doradztwa zawodowego, w tym m.in. wsparcie współpracy doradców zawodowych ze szkół, Powiatowego Urzędu Pracy i fachowców rynkowych, tworzenie i aktualizowanie bazy	Szkoły i placówki oświatowe, w tym Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzesku,	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia,

		atrakcyjnych pracodawców, wiązanie uzyskania zawodu z otwieraniem własnej działalności gospodarczej, wskazywanie korzyści z posiadania zawodu, kształtowanie świadomego wyboru, edukacja rodziców, targi szkół i zawodów.	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku		Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe
	1.1.8.	Zapewnienie warunków dla doskonalenia i rozwoju kadr oświatowych.	Szkoły i placówki oświatowe, w tym Powiatowe Centrum Edukacji — Powiatowy Ośrodek Szkolenia Nauczycieli	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe
	1.1.9.	Programy wspierające uczniów, nauczycieli i pracowników szkół w okresie po pandemii, w szczególności ochrona zdrowia i zapewnienie dobrostanu psychicznego (np. profilaktyka nowych uzależnień, aktywizacja ruchowa, wsparcie psychologiczne itp.).	Szkoły i placówki oświatowe, w tym Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzesku, Placówki ochrony zdrowia	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe, Instytucje pomocy społecznej, Kluby i organizacje sportowe
	1.1.10.	Kontynuowanie i zintensyfikowanie współpracy między szkołami w powiecie, współpracy krajowej i międzynarodowej, w tym w ramach programu Erasmus+.	Szkoły i placówki oświatowe	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Edukacji i Nauki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe
1.2. Wspieranie zatrudnienia i efektywna polityka rynku pracy	1.2.1.	Działania na rzecz uzyskania dobrej jakości zatrudnienia, w tym aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i poprawa ich motywacji do podjęcia zatrudnienia, w szczególności osób o trudnej sytuacji na rynku pracy i dotkniętych zwolnieniami w wyniku pandemii COVID-19.	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia

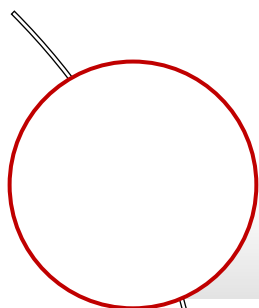
				Instytucje otoczenia biznesu, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe, Instytucje pomocy społecznej	
	1.2.2.	Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, udzielenie wsparcia osobom bezrobotnym w podejmowaniu działalności gospodarczej.	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia Instytucje otoczenia biznesu, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe, Instytucje pomocy społecznej
	1.2.3.	Promocja i wspieranie tworzenia nowych atrakcyjnych miejsc pracy.	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia Instytucje otoczenia biznesu, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe
	1.2.4.	Wspieranie kształcenia ustawicznego i kształcenia zgodnego z potrzebami rynku pracy, w tym m.in.: analiza zapotrzebowania pracodawców na kształcenie osób bezrobotnych i opracowywanie planów szkoleń, organizacja różnych form kształcenia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy w zakresie dostosowania	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku,

		ich kwalifikacji do zmieniających się potrzeb pracodawców, wsparcie i promocja kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników, projekty ukierunkowane na kształcenie kompetencji miękkich.			Szkoły i placówki oświatowe, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia Instytucje otoczenia biznesu, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe
	1.2.5.	Doskonalenie obsługi rynku pracy, w tym m.in.: rozwijanie współpracy z instytucjami rynku pracy w zakresie realizacji usług i instrumentów rynku pracy, analiza procesów zachodzących na rynku pracy w celu podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz osób bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców, rozwój usług elektronicznych.	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia Instytucje otoczenia biznesu, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe
1.3. Kreowanie warunków dla wzrostu gospodarczego i przedsiębiorczości lokalnej	1.3.1.	Współpraca planistyczna z gminami w zakresie tworzenia stref zorganizowanej i skoncentrowanej działalności gospodarczej oraz promocji oferty inwestycyjnej.	Wydział Geodezji i Kartografii, Wydział Administracji i Gospodarki Nieruchomościami oraz Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia Instytucje otoczenia biznesu, Gminy powiatu brzeskiego, Właściciele działek
	1.3.2.	Doskonalenie standardów obsługi inwestorów oraz przedsiębiorców, w tym m.in. udzielanie wsparcia informacyjnego, szkoleniowego i doradczego dla osób prowadzących i chcących rozpocząć działalność gospodarczą, w szczególności we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu.	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia Instytucje otoczenia biznesu
	1.3.3.	Wsparcie i promocja rolnictwa, w szczególności opartego na produkcji ekologicznej i specjalistycznej, w tym m.in. wsparcie	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego,	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

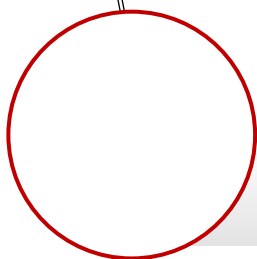
	informacyjne, szkoleniowe i doradcze, promocja (np. gospodarstwa demonstracyjne), a także w kierunku rozwoju drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego.	Gminy powiatu brzeskiego		Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Rolnicy, przedsiębiorcy i ich zrzeszenia Instytucje otoczenia biznesu
	1.3.4. Wsparcie dla rozwoju komercyjnych usług dedykowanych osobom starszym (srebrna gospodarka).	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Instytucje otoczenia biznesu, Instytucje pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe
	1.3.5. Wsparcie i promocja społecznej odpowiedzialności biznesu, w tym m.in. wykreowanie wydarzenia w oparciu o osobę i dorobek filantropa p. Goetza (regulamin konkursu i koncepcja gali, kapituła, nagrody i wyróżniania itp.).	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Instytucje otoczenia biznesu, Instytucje pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Media

OBSZAR STRATEGICZNY:**OFERTA CZASU WOLNEGO I BRANŻE POWIĄZANE****Cel strategiczny:**

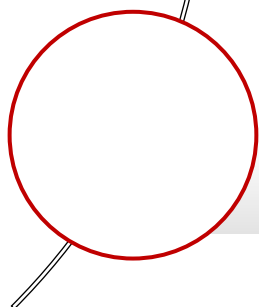
Rozwój wszechstronnej oferty czasu wolnego oraz profesjonalizacja sektorów turystyki wypoczynkowej i sportu, bazujących na zasobach środowiskowych, infrastrukturalnych i kulturowych powiatu brzeskiego.

2.1. Rozwój oferty turystycznej na terenie powiatu oraz wzrost jej znaczenia dla gospodarki lokalnej i jakości życia mieszkańców.

2.2. Rozwój sportu i rekreacji oraz aktywizacja ruchowa mieszkańców.

2.3. Rozwój oferty oraz kultury partycypacji.

Jako drugi cel strategiczny polityki rozwoju powiatu brzeskiego w latach 2021-2030 ustanawia się rozwój różnorodnej oferty czasu wolnego, skoordynowanej w ramach spójnej polityki działań. Składają się na nią trzy ściśle powiązane ze sobą cele operacyjne dotyczące oferty powiatu w obszarach: turystycznym, sportowym i rekreacyjnym oraz kulturalnym. Polityce powiatu w ramach drugiego celu strategicznego przyświeca założenie, iż budowa jego marki i oferty zewnętrznej – skierowanej do turystów, przyjezdnych – powinna być prowadzona w oparciu o lokalne zasoby i korzystanie z nich na co dzień przez samych mieszkańców. Lokalny popyt na szeroko pojętą ofertę sportową, wypoczynkową i kulturalną stanowi podstawowy napęd rozwoju rynku przedsiębiorstw z tych branż, które obsługują ruch odwiedzających. Stąd, każdej ze sfer wyróżnionych w celach operacyjnych dedykuje się trzy rodzaje działań, zorientowane kolejno na: rozwój bazy infrastrukturalnej, doposażenie oraz wsparcie aktywności i możliwości organizacyjnych kadr klubów sportowych, placówek kultury, organizacji pozarządowych i środowiska artystycznego; wsparcie dla przedsiębiorstw wykorzystujących bazę do kreowania własnej oferty; a także rozwijanie rynku klienta poprzez organizację systemu promocji i wydarzeń budujących rozpoznawalność oferty powiatu brzeskiego.

Bazę dla rozwoju oferty łączącej trzy cele operacyjne tworzy potencjał wynikający z: dostępności komunikacyjnej powiatu (drogowej i kolejowej); zróżnicowanie krajobrazu (bogata sieć rzeczna na północy, tereny górzyste i zbiornik czchowski na południu); sieć ponadlokalnych, w tym międzynarodowych, tras rowerowych przebiegających przez teren powiatu od południa po północ; ponadprzeciętna popularność sportu; istniejąca infrastruktura turystyczna, w tym baza agroturystyczna; oraz trendy rozwoju turystyki wypoczynkowej doby COVID-19 w otoczeniu natury, w prywatności i z bogatą ofertą rekreacji realizowanej na własną rękę bądź w grupie zorganizowanej. Realizacji polityki rozwoju spójnej oferty w obszarach turystyki, sportu, rekreacji i kultury sprzyja układ przestrzenny powiatu: zabytki i zróżnicowane, malownicze krajobrazy na północy i południu oraz bardzo dobrze skomunikowany środkowy pas z ponadlokalnym centrum dóbr i usług w Brzesku. Dostrzega się kluczową rolę stolicy powiatu w realizacji opisywanej polityki jako ośrodka napędzającego rozwój oferty – to w nim mieszka największa część populacji oraz koncentruje się ruch komunikacyjny, największa podaż oferty kulturalnej i aktywność klubów sportowych. Strategicznym zadaniem w kolejnych latach będzie równoległe, oparte na lokalnych potencjałach i dogodnej siatce komunikacyjnej, wspieranie rozwoju ośrodków na północy i południu powiatu (m.in. Szczurowa przy wykorzystaniu DW768, Czchów przy DK75).

CEL STRATEGICZNY 2:

Rozwój wszechstronnej oferty czasu wolnego oraz profesjonalizacja sektorów turystyki wypoczynkowej i sportu, bazujących na zasobach środowiskowych, infrastrukturalnych i kulturowych powiatu brzeskiego.

Cele operacyjne	Kierunki interwencji (kluczowe działania)	Główna odpowiedzialność	Komórka monitorująca ze strony powiatu	Partnerzy realizacyjni
2.1. Rozwój oferty turystycznej na terenie powiatu oraz wzrost jej znaczenia dla gospodarki lokalnej i jakości życia mieszkańców.	2.1.1. Rozwijanie, promocja i animacja sieci rowerowej wraz z zapleczem, z uwzględnieniem największych atrakcji przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych na terenie powiatu, zintegrowanie z zewnętrznymi sieciami i atrakcjami.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje turystyczne, LGD
	2.1.2. Rozwijanie, promocja i animacja zintegrowanych szlaków turystycznych na terenie powiatu, w tym m.in. szlaków tematycznych (np. gastronomiczny, kulturalny, religijny, widokowy), organizowanie imprez cyklicznych (np. otwarcia sezonów), opracowanie i wdrożenie koncepcji oraz promocja hitów powiatu w ramach kolejnych sezonów turystycznych.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, LGD	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje turystyczne, PTTK
	2.1.3. Współpraca z gminami w zakresie rekreacyjno-turystycznego zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje turystyczne LGD

	2.1.4.	Inwentaryzacja i promocja gospodarstw agroturystycznych na terenie powiatu oraz wsparcie rozwoju takiej działalności (np. wsparcie w tworzeniu i przekształcaniu w specjalistyczne gospodarstwa agroturystyczne, zagrody edukacyjne, zagrody tematyczne, miejsca wypoczynku i odzyskiwania zdrowia, program certyfikujący gospodarstwa według różnych kategorii itp.).	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego, Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, LGD	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Rolnicy i przedsiębiorcy, Gospodarstwa agroturystyczne, Organizacje pozarządowe, Organizacje turystyczne
	2.1.5.	Promocja miejsc noclegowych, bazy gastronomicznej oraz usług i atrakcji turystycznych powiatu, w tym również wśród społeczności lokalnych (rozwój wewnętrznego ruchu turystycznego, poznawanie powiatu przez samych mieszkańców), w tym poprzez formy elektroniczne i tradycyjne.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, LGD	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Organizacje turystyczne
	2.1.6.	Wsparcie dla rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej na terenie powiatu.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy i inwestorzy, Organizacje pozarządowe, Organizacje turystyczne, LGD
	2.1.7.	Identyfikacja, rozwój już istniejących i kreowanie nowych atrakcji i produktów rekreacyjnych, sportowych, turystycznych i podobnych, wspieranie działań integrujących produkty adresowane do konkretnych grup docelowych (m.in. młodzieży, rodzin z dziećmi, seniorów, turystów krajowych	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, LGD	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Organizacje turystyczne

		i zagranicznych), we współpracy partnerów sektora publicznego, prywatnego i społecznego.			
	2.1.8.	Organizacja i promocja wydarzeń o ponadlokalnym charakterze, przyciągających turystów i gości oraz budujących wizerunek powiatu jako miejsca atrakcyjnego spędzania czasu wolnego (zapewnione finansowanie dla kluczowych imprez oraz szansa dla nowych propozycji, listy priorytetów na dany rok).	Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego, Kluby i organizacje sportowe, Przedsiębiorcy, Organizacje turystyczne, LGD
	2.1.9.	Promocja oferty kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej organizowanej na terenie powiatu oraz kreowanie sztanदारowych wydarzeń pod szyldem budowania marki powiatu.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, LGD	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Organizacje turystyczne, Media
2.2. Rozwój sportu i rekreacji oraz aktywizacja ruchowa mieszkańców	2.2.1.	Rozwój, modernizacja i poprawa dostępności infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, służącej mieszkańcom powiatu, w tym pod kątem wzmacniania dywersyfikacji oferty.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, LGD, Szkoły i placówki oświatowe	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Kluby i organizacje sportowe
	2.2.2.	Współpraca finansowa i pozafinansowa z klubami i organizacjami sportowymi, w szczególności w zakresie lepszego wykorzystania istniejącej bazy i rozwoju	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku,	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu,

		oferty, w tym o nowe dyscypliny i grupy docelowe (np. dziewczynki i kobiety, seniorzy i seniorki), promocji zdrowego tryb życia i spędzania czasu wolnego (ruch, dieta itp.).	Gminy powiatu brzeskiego		Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe, LGD
	2.2.3.	Organizacja i współorganizacja imprez sportowych i rekreacyjnych o różnym zasięgu i charakterze, w tym realizacja systemu współzawodnictwa sportowego dla uczniów szkół z terenu powiatu.	Kluby i organizacje sportowe, Szkoły i placówki oświatowe	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, LGD
	2.2.4.	Wsparcie profesjonalizacji klubów sportowych i wyróżniających się sportowców.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe
	2.2.5.	Wsparcie rozwoju branży sportowej, szczególnie rozwoju kadr trenerskich i usług rehabilitacji sportowej.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe, Placówki ochrony zdrowia
	2.3. Rozwój oferty oraz kultury partycypacji				
	2.3.1.	Opracowywanie i realizacja powiatowego programu opieki nad zabytkami, z uwzględnieniem działań na rzecz	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu,

	odnowy, udostępniania i włączania obiektów zabytkowych w obieg społeczny, gospodarczy i turystyczny.	Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Organizacje turystyczne
	2.3.2. Wsparcie i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego, m.in. poprzez realizację projektów, wydarzeń i konkursów, wsparcie dla zespołów, lokalnych artystów, twórców i rzemieślników, badanie i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego, digitalizację i udostępnianie cyfrowych zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego, tworzenie wydawnictw, wzmacnianie edukacji kulturalnej.	Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Szkoły i placówki oświatowe, LGD	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, Gminy powiatu brzeskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje turystyczne, Media
	2.3.3. Współpraca z gminami w zakresie zwiększania atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej, m.in. wprowadzanie nowych zajęć, warsztatów, konkursów, wydarzeń skoordynowanych w jednym kalendarzu imprez, propozycji wspólnych (sieciowanie), cyfryzacja instytucji i oferty, współpraca z zespołami, lokalnymi artystami, twórcami i rzemieślnikami, zajęcia pozalekcyjne.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Organizacje turystyczne, Szkoły i placówki oświatowe
	2.3.4. Wsparcie dla istniejących i powstających miejsc umożliwiających mieszkańcom powiatu, szczególnie dzieciom i młodzieży,	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku,	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy,

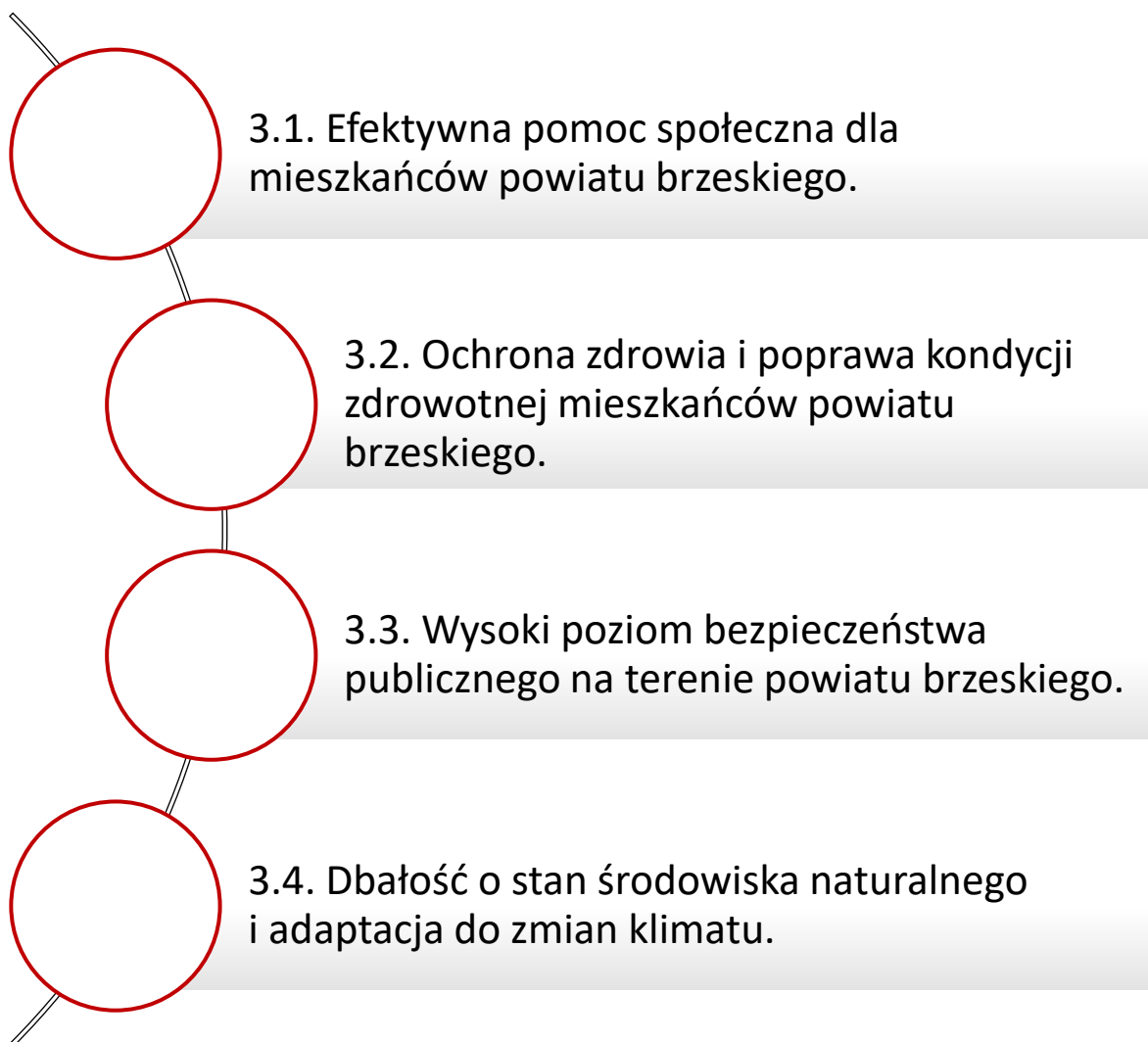
	rozwijające spędzanie czasu wolnego (np. świetlice socjoterapeutyczne i integracyjne, aula), promocja oferty wśród społeczności lokalnych.	Gminy powiatu brzeskiego	Organizacje pozarządowe
--	--	--------------------------	-------------------------

OBSZAR STRATEGICZNY:

ATRAKCYJNOŚĆ OSADNICZA

Cel strategiczny:

Wzmacnianie komfortu i bezpiecznego środowiska życia mieszkańców powiatu brzeskiego.

Trzecim celem strategicznym Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 jest tworzenie komfortowych i bezpiecznych warunków życia i zamieszkania. Skupia on działania w czterech obszarach zorientowanych wokół szeroko pojętego bezpieczeństwa: socjalnego, zdrowotnego, publicznego i środowiskowego.

Integrująca i aktywizująca polityka społeczna adresowana jest do wszystkich mieszkańców i dotyczy ich jakości życia. Określony typ działań dedykuje się grupom społecznym narażonym na osamotnienie i marginalizację w ramach społeczności powiatu. Wśród nich wyróżnia się m.in. osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, rodziny w kryzysie oraz rodziny, dzieci i młodzież funkcjonujące w systemie pieczy zastępczej, a także osoby uzależnione, w kryzysie bezdomności i starające się rozpocząć nowy rozdział życia po wyjściu z zakładów karnych. Pomimo malejącej w ostatnich latach, relatywnie niskiej liczby beneficjentów pomocy społecznej, zakłada się podnoszenie standardów prowadzonych dotąd programów wsparcia i ich promocję oraz uzupełnianie deficytów, w tym szczególnie wzmocnienie współpracy z organizacjami i zwiększenie dostępu do szkoleń podnoszących kompetencje wychowawcze rodzin z systemu pieczy zastępczej i opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Osobną rolę pomocy społecznej upatruje się także w przeciwdziałaniu kryzysom w rodzinie w związku z rosnącą liczbą przypadków przemocy domowej w okresie pandemii i wpływem tej sytuacji na liczbę dzieci trafiających do systemu pieczy zastępczej.

W obszarze opieki zdrowotnej polityka powiatu orientuje się przede wszystkim na podnoszeniu standardu usług medycznych Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Brzesku i Powiatowego Publicznego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Brzesku do poziomu nieodlegającego od średniej wojewódzkiej. Działania z tym związane dotyczą m.in. poprawy infrastruktury i wyposażenia szpitala oraz dostępności lekarzy wybranych specjalizacji. Planuje się powiększenie zasobów powiatowej służby zdrowia o Centrum Zdrowia Psychicznego. Ponadto, biorąc pod uwagę duży popyt na usługi medyczne, który w ciągu ostatnich lat zdawał się pozostawać niezaspokojony mimo wyraźnego wzrostu podaży prywatnych porad specjalistycznych, wyznacza się szereg działań promujących zdrowy tryb życia i regularną profilaktykę. W zakresie usług medycznych i profilaktycznych, osobne działania dedykuje się osobom zmagającym się z powikłaniami pochorobowymi oraz promocję i realizację programu szczepień.

W zakresie bezpieczeństwa publicznego wymienia się cztery podstawowe obszary działań powiatu, wynikające w dużym stopniu z jego specyfiki. Prócz standardowych działań dążących do utrzymania zdolności operacyjnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo, osobne dedykuje się inwestycjom w infrastrukturę prewencyjną. W związku ze stałym zagrożeniem występowania osuwisk oraz wylewania rzek z koryt wyróżnia się projekty służące konserwacji oraz rozbudowie infrastruktury przeciwpowodziowej i przeciwoświsiskowej w krytycznych lokalizacjach. Z kolei z uwagi na dominację transportu osobowego na drogach powiatu i częstotliwość wypadków samochodowych, zakłada się przebudowę lub dopełnienie zasobów drogowych na terenie powiatu o infrastrukturę bezpieczeństwa, w tym oświetlenie, odseparowane chodniki, wyspy zwalniające i inne. Jako dodatkowe wyzwanie na kolejne lata wyznacza się utworzenie Centrum Bezpieczeństwa Powiatu Brzeskiego jako zintegrowanej jednostki łączącej służby ratownicze i bezpieczeństwa, przy wykorzystaniu sąsiedztwa ich siedzib i węzła autostrady A4 i DK75.

Wyróżnione działania środowiskowe dotyczą różnego rodzaju wyzwań, choć składających się na jedno: komfortowe warunki życia dla ludzi i przyrody. Pierwszą grupą zadań są działania o charakterze inwestycyjnym, związane z poprawą efektywności energetycznej budynków i realizacją programów ochrony powietrza, promocją OZE oraz rozwiązań w obszarze gospodarki obiegu zamkniętego. Osobną grupę działań stanowią wyzwania związane z ochroną przyrody, w tym tworzeniem warunków przyjaznych lokalnym ekosystemom. Składają się na nie działania z zakresu gospodarki wodnej, wspierania realizacji zrównoważonej gospodarki leśnej oraz ochrony gleb. Dodatkowy kierunek działań poświęca się profesjonalizacji zarządzania publicznego w zakresie realizacji programów przeciwdziałaniu zmianom klimatu. Jako działanie horyzontalne i konieczne do utrwalenia efektów polityki środowiskowej ustanawia się realizację programów edukacji środowiskowej skierowanej do osób młodych i dorosłych, we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Cele i działania strategii korespondują z założeniami Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, który wszedł w życie pod koniec października 2020 r., a także innymi dokumentami branżowymi i uchwałami poświęconymi ochronie środowiska. Kluczowym zobowiązaniem powiatu jest w tym kontekście ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej (m.in. powiat jest zobowiązany zapewnić, że od 1 stycznia 2023 r. co najmniej 50%, a od 1 stycznia 2025 r. 100% energii elektrycznej zużywanej w ciągu roku przez będące jego własnością budynki użyteczności publicznej będzie pochodziło ze źródeł odnawialnych).

CEL STRATEGICZNY 3:**Wzmacniania komfortu i bezpiecznego środowiska życia mieszkańców powiatu brzeskiego.**

Cele operacyjne	Kierunki interwencji (kluczowe działania)	Główna odpowiedzialność	Komórka monitorująca ze strony powiatu	Partnerzy realizacyjni
3.1. Efektywna pomoc społeczna dla mieszkańców powiatu brzeskiego	3.1.1. Promocja i wsparcie rodziny na każdym etapie jej rozwoju oraz efektywne przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów w rodzinie, w tym m.in. wsparcie osób i rodzin z problemami uzależnień (również nowych uzależnień behawioralnych), przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy (profilaktyka, udzielanie pomocy i specjalistycznego poradnictwa, zapewnienie opieki i bezpieczeństwa ofiar, leczenie i oddziaływanie na osoby z trudnościami i sprawców, doskonalenie procesów współpracy), wzmocnienie potencjałów i współpracy jednostek interwencji kryzysowej, poprawa komunikacji i podziału odpowiedzialności.	Powiatowe instytucje pomocy społecznej, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku, Jednostki instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym Domy Dziecka w Jasieniu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzesku, Ośrodki pomocy społecznej, Szkoły i placówki oświatowe	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Ośrodki interwencji kryzysowej, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe Komenda Powiatowa Policji w Brzesku, Sądy
	3.1.2. Kompleksowa polityka senioralna, w tym rozwój usług specjalistycznych, opiekuńczych i medycznych oraz innych, dedykowanych osobom starszym oraz ich wieloaspektowa aktywizacja, m.in. kulturowa, ruchowa, społeczna, zawodowa, animacja i integracja międzypokoleniowa.	Powiatowe instytucje pomocy społecznej, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Ośrodki pomocy społecznej, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Szkoły i placówki oświatowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Przedsiębiorcy, LGD, PFRON

	3.1.3.	Wsparcie profilaktyczne, diagnostyczne, rehabilitacyjne i inne osób z niepełnosprawnościami, ich aktywizacja, m.in. kulturowa, ruchowa, społeczna, zawodowa i integracja, w tym również likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych.	Powiatowe instytucje pomocy społecznej, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku, Środowiskowy Dom Samopomocy w Łysej Górze, Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łysej Górze, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzesku, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Złotej, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Ośrodki pomocy społecznej, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Szkoły i placówki oświatowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Przedsiębiorcy, LGD, PFRON
	3.1.4.	Wsparcie opiekunów i bliskich osób niesamodzielnych, w tym m.in. usługi odciążeniowe i wytchnieniowe.	Powiatowe instytucje pomocy społecznej, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku, Ośrodki pomocy społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Placówki ochrony zdrowia, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, PFRON
	3.1.5.	Organizacja placówek i rozwój infrastruktury dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, w tym	Wydział Polityki Społecznej i Zarządzania Kryzysowego oraz Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju	Wydział Polityki Społecznej i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej,

	wspieranie inicjatyw prywatnych (np. centrum opiekuńczo-mieszkalne, środowiskowy dom samopomocy, zakład aktywności zawodowej).	Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego		Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, PFRON
	3.1.6. Wpieranie i integracja działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.	Powiatowe instytucje pomocy społecznej, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku, Środowiskowy Dom Samopomocy w Łysej Górze, Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łysej Górze, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Ośrodki pomocy społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i polityki Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe, PFRON
	3.1.7. Rozwój systemu pieczy zastępczej, w szczególności w kierunku rodzinnych form pieczy zastępczej, wspierania rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspomagania rozwoju i samodzielności dzieci przebywających w pieczy zastępczej, a finalnie tworzenia odpowiedniego środowiska wychowawczego umożliwiającego powrót dzieci do rodzin biologicznych.	Powiatowe instytucje pomocy społecznej, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku, Jednostki instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym Domy Dziecka w Jasieniu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzesku, Ośrodki pomocy społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe, PFRON
3.2. Ochrona zdrowia i poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców powiatu brzeskiego	3.2.1. Prowadzenie działań z zakresu edukacji zdrowotnej dla różnych grup mieszkańców oraz inicjowanie kampanii profilaktycznych.	Placówki ochrony zdrowia, w tym Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku i Powiatowy Publiczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Brzesku, Szkoły i placówki oświatowe	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Zdrowia, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe, Firmy farmaceutyczne

	3.2.2.	Doskonalenie bazy ochrony zdrowia poprzez inwestycje, w tym m.in. remonty, przebudowy, dostosowanie do wymogów środowiskowych (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła, OZE) i społecznych (likwidacja barier architektonicznych i innych dla osób ze specjalnymi potrzebami), oraz doposażenie.	Placówki ochrony zdrowia, w tym Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku i Powiatowy Publiczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Brzesku, Starostwo Powiatowe w Brzesku	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Zdrowia, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Gminy powiatu brzeskiego
	3.2.3.	Działania na rzecz poprawy dostępności, zakresu i jakości usług diagnostycznych, specjalistycznych i podstawowej opieki zdrowotnej, odpowiadających potrzebom mieszkańców, zmianom technologicznym, wyzwaniom cywilizacyjnym.	Placówki ochrony zdrowia, w tym Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku i Powiatowy Publiczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Brzesku	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Zdrowia, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Przedsiębiorcy
	3.2.4.	Rozwój zasobów kadrowych dla potrzeb jednostek ochrony zdrowia, w szczególności w specjalizacjach niszowych (psychiatria, w tym dziecięca, choroby zakaźne).	Placówki ochrony zdrowia, w tym Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku i Powiatowy Publiczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Brzesku	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Zdrowia, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku
	3.2.5.	Działania na rzecz utworzenia Centrum Zdrowia Psychicznego.	Zarząd Powiatu Brzeskiego	Zarząd Powiatu Brzeskiego	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Zdrowia, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Placówki ochrony zdrowia, PFRON

	3.2.6.	Wielodyscyplinarne działania na rzecz przeciwdziałania pandemii i jej skutkom, w tym promocja i realizacja programu szczepień.	Placówki ochrony zdrowia, w tym Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku i Powiatowy Publiczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Brzesku, Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, Gminy powiatu brzeskiego	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku	Administracja rządowa, w tym Ministerstwo Zdrowia oraz Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Instytucje pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, NFZ
3.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu brzeskiego	3.3.1.	Edukacja na rzecz bezpieczeństwa – unikanie niebezpieczeństw w życiu codziennym, kształtowanie nawyków, właściwych postaw oraz sposobów reagowania w sytuacjach kryzysowych (m.in. w zakresie cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa osób starszych).	Szkoły i placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Brzesku, Organizacje pozarządowe	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Służby, inspekcje i straże, w tym Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Brzesku, ochotnicze straże pożarne, Instytucje kultury, Media
	3.3.2.	Podnoszenie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo, w tym w zakresie rozwoju infrastruktury i wyposażenia oraz doskonalenia zawodowego.	Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Polityki Społecznej i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Służby, inspekcje i straże, w tym Komenda Powiatowa Policji w Brzesku, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Brzesku, ochotnicze straże pożarne
	3.3.3.	Działania z zakresu zapobiegania katastrofom, epidemiom i klęskom żywiołowym oraz minimalizowanie ich skutków – rozwój infrastruktury zapewniającej bezpieczeństwo (w szczególności przeciwpowodziowej, przeciwoświejskiej i retencyjnej)	Służby, inspekcje i straże, w tym Komenda Powiatowa Policji w Brzesku, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Brzesku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,	Wydział Polityki Społecznej i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego, NFZ

		i służącej zarządzaniu kryzysowemu (w tym w czasie epidemii), rozwój systemów IT w zakresie informowania o zagrożeniach i zarządzania bezpieczeństwem, rozwój współpracy służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo.	Wydział Polityki Społecznej i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Brzesku, PGW Wody Polskie		
	3.3.4.	Utworzenie Centrum Bezpieczeństwa Powiatu Brzeskiego.	Zarząd Powiatu Brzeskiego	Zarząd Powiatu Brzeskiego	Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku, Komenda Powiatowa Policji w Brzesku, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Brzesku
	3.3.5.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszko-rowerowym, w tym m.in. budowa obwodnic, chodników, przejść dla pieszych, instalacja oświetlenia i monitoringu oraz projekty prewencyjne.	Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku, Komenda Powiatowa Policji w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Komenda Powiatowa Policji w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Właściciele i zarządcy dróg, Szkoły i placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe
3.4. Dbłość o stan środowiska naturalnego i adaptacja do zmian klimatu	3.4.1.	Wzrost poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i technologii energooszczędnych.	Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy

	3.4.2.	Realizacja i wspieranie programów antysmogowych – monitoring jakości powietrza, ekodoradztwo, kampanie medialne, działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza oraz wymiana dobrych praktyk, programy wymiany nieekologicznych źródeł ciepła itp.	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy
	3.4.3.	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, KPO zielona infrastruktura.	Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	3.4.4.	Realizacja programów przeciwdziałania zmianom klimatu i promocja projektów realizowanych w ich ramach.	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje pozarządowe i proekologiczne	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Instytucje kultury, Szkoły i placówki oświatowe, Kluby i organizacje sportowe
	3.4.5.	Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postaw i wzorów zachowań, przede wszystkim młodego pokolenia.	Szkoły i placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe i proekologiczne	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Media
	3.4.6.	Wieloaspektowe działania na rzecz ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, w tym m.in. wsparcie dla tworzenia nowych obszarów ochrony przyrody, reintrodukcja gatunków roślin, owadów i zwierząt, poprawa retencji leśnej.	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje proekologiczne, Nadleśnictwa	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW,

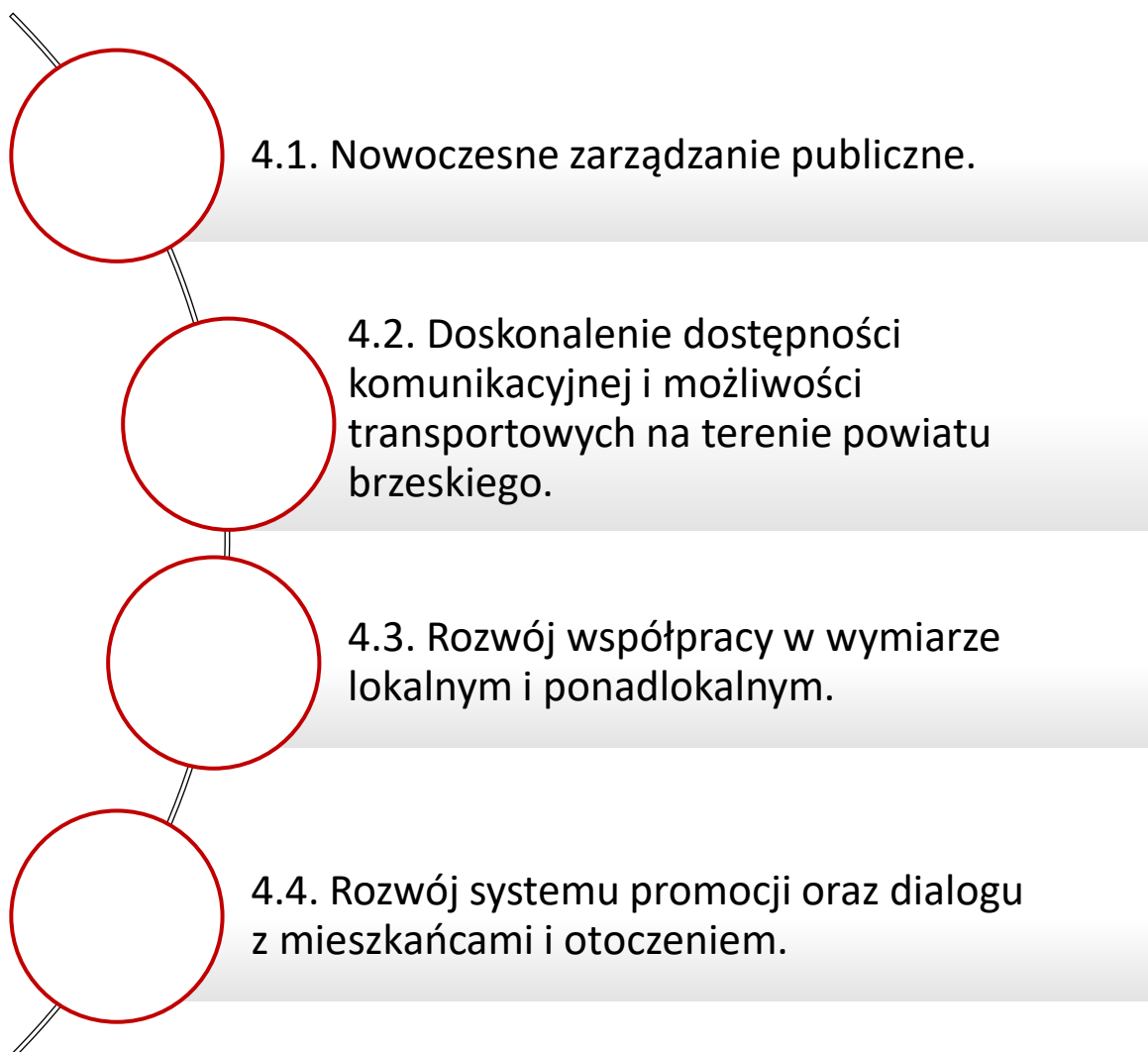
	3.4.7.	Programy ochrony oraz dbałości o stan i jakość wody, odpowiedzialnego gospodarowania wodą, zwiększania retencji i melioracji oraz przeciwdziałania suszy i jej skutkom. Współpraca z gminnymi spółkami wodnymi.	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje proekologiczne, PGW Wody Polskie	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW,
	3.4.8.	Programy ochrony oraz dbałości o stan powierzchni i jakości ziemi, w tym gruntów rolnych i leśnych.	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego, Organizacje proekologiczne, Nadleśnictwa	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	3.4.9.	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami – ograniczenie ilości odpadów, zbiórka selektywna, likwidacja dzikich wysypisk, promocja gospodarki o obiegu zamkniętym itp.	Gminy powiatu brzeskiego, Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku	Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Organizacje pozarządowe i proekologiczne

OBSZAR STRATEGICZNY:

ZARZĄDZANIE ROZWOJEM

Cel strategiczny:

Partnerskie zarządzanie sprawami publicznymi, wykorzystujące nowoczesne instrumenty polityki rozwoju.

Ostatni z celów strategicznych grupuje działania prorozwojowe z zakresu zarządzania publicznego, współpracy i rozwoju infrastruktury komunikacyjnej. Każdy z nich dedykowany jest wzmocnieniu zdolności organizacyjnych i technicznych dla realizacji polityki rozwoju powiatu w kolejnych latach. To od jego realizacji zależy w najwyższym stopniu powodzenie realizacji obranej przez powiat brzeski strategii rozwoju.

W przypadku obszaru administracji, kierunki działań ustalono, wskazując na trzy priorytety: podniesienie poziomu cyfryzacji jednostek powiatowych i gminnych, systematyczne podnoszenie i aktualizowanie ich kompetencji i świadczonych przez nie usług oraz porządek prawno-organizacyjny.

Celem operacyjnym bezpośrednio związanym z podnoszeniem sprawczości administracji samorządowej jest współpraca z organizacjami pozarządowymi w oparciu o zasadę pomocniczości. Jedynie połączenie zdolności organizacyjnych, zasobów kadrowych, doświadczenia i kompetencji organizacji i administracji umożliwia skuteczną realizację zadań, które ustanawia niniejsza strategia w obszarach: sportu i kultury, turystyki i polityki senioralnej, włączenia społecznego i aktywizacji czy edukacji szkolnej i środowiskowej, kierowanej do wszystkich mieszkańców. Stąd, wyznacza się działania polegające na pogłębieniu współpracy z organizacjami, wzmocnienia ich potencjału organizacyjnego i projektowego oraz sieciowania ich środowiska.

W ramach kolejnego celu operacyjnego grupuje się zadania związane z budową kanałów komunikacji przez administrację powiatową. Dotyczą one dwóch rodzajów działań informacyjnych. Po pierwsze, poszerzania kanałów komunikacji z mieszkańcami, pod priorytetem włączania ich w życie powiatu i sprawy ważne dla jego rozwoju. Po drugie, działania w ramach celu obejmują komunikację zewnętrzną – promocję służącą budowie marki powiatu.

Ostatni cel operacyjny w ramach czwartego celu strategicznego dedykowany jest komunikacji transportowej i internetowej, czyli podstawowej infrastrukturze umożliwiającej rozwój połączeń funkcjonalnych powiatu. Większość działań pod nim wymienionych odnosi się do rozwoju i podnoszenia jakości lokalnej sieci drogowej. Ustala się ponadto działania zmierzające do poprawy dostępności zewnętrznej powiatu brzeskiego – transportowej, poprzez lobbying na poziomie regionalnym i krajowym oraz internetowej, na bazie współpracy z operatorami sieci. Przedsięwzięcia zakładają też wsparcie dla podnoszenia jakości komunikacji zbiorowej i rozbudowy infrastruktury dla pojazdów elektrycznych.

CEL STRATEGICZNY 4:**Partnerskie zarządzanie sprawami publicznymi, wykorzystujące nowoczesne instrumenty polityki rozwoju.**

Cele operacyjne	Kierunki interwencji (kluczowe działania)	Główna odpowiedzialność	Komórka monitorująca ze strony powiatu	Partnerzy realizacyjni
4.1. Nowoczesne zarządzanie publiczne	4.1.1. Podnoszenie kompetencji i wzrost motywacji kadr samorządowych.	Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Organizacje i centra doskonalenia
	4.1.2. Rozwój oraz doposażenie i cyfryzacja bazy administracyjnej, dostosowanie do wymogów społecznych i środowiskowych.	Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Administracji i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON
	4.1.3. Dostosowanie funkcjonowania administracji lokalnej do potrzeb wszystkich klientów, w tym szczególna uwaga na dostosowanie do wymogów ustawy o dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej).	Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, Gminy powiatu brzeskiego	Koordinator ds. dostępności	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Organizacje pozarządowe, PFRON
	4.1.4. Działania służące rozwojowi nowych usług świadczonych w całości lub częściowo przez Internet, a także wzrostowi różnorodności, dostępności i jakości e-usług, a także cyberbezpieczeństwu.	Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Administracji i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	4.1.5. Doprowadzenie do zgodności z ewidencją stanu powierzchniowego i własnościowego gruntów.	Wydział Geodezji i Kartografii, Wydział Administracji i Gospodarki Nieruchomościami oraz Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Brzesku	Wydział Administracji i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego, Nadleśnictwa, Właściciele gruntów, Sądy

4.2. Doskonalenie dostępności komunikacyjnej i możliwości transportowych na terenie powiatu brzeskiego	4.2.1.	Współpraca powiatu, gmin i pozostałych interesariuszy oraz lobbowanie w obszarze podnoszenia zewnętrznej dostępności komunikacyjnej. KPO – zielona infrastruktura.	Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Właściciele i zarządcy dróg
	4.2.2.	Modernizacja i rozbudowa ciągów drogowych, pieszych i rowerowych na terenie powiatu, w tym współpraca z gminami.	Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Brzesku, Właściciele i zarządcy dróg
	4.2.3.	Współpraca na rzecz wdrożenia przyjaznego środowiska i odpowiadającego na potrzeby społeczne transportu zbiorowego, a także integracji różnych form transportu (działania organizacyjne i koordynacyjne, współpraca z przewoźnikami prywatnymi w zakresie doskonalenia jakości i dostępności usług, dostosowania rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców, turystów i gości).	Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku, Przewoźnicy prywatni
	4.2.4.	Wsparcie i promowanie nowej kultury mobilności, opartej w szczególności o transport zbiorowy, współdzielenie przejazdów, carsharing, rower i inne alternatywne sposoby przemieszczania się, elektromobilność.	Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Powiatowych w Brzesku, Przewoźnicy prywatni, Organizacje pozarządowe, Media
	4.2.5.	Inwestycje infrastrukturalne służące wzrostowi możliwości wykorzystania Internetu na terenie powiatu, zapewniających szybką transmisję danych, bezprzerwową dostępność stacjonarną i mobilną do Internetu, a także bezpieczeństwo w sieci.	Operatorzy telekomunikacyjni	Wydział Administracji i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminy powiatu brzeskiego

4.3. Rozwój współpracy w wymiarze lokalnym i ponadlokalnym	4.3.1.	Inspirowanie, animowanie i realizowanie projektów współpracy z otoczeniem i interesariuszami administracji mogących przynieść korzyści w zakresie wspólnych inwestycji oraz dostępu do wiedzy, know-how i konkretnych rozwiązań, w tym rozwijanie współpracy samorządowej w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne.	Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, LGD, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
	4.3.2.	Wsparcie lokalowe, merytoryczne, organizacyjne, finansowe i prawno-księgowe organizacji pozarządowych oraz innych form inicjatyw społecznych.	Starostwo Powiatowe w Brzesku i jednostki powiatowe, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, LGD, Organizacje pozarządowe
	4.3.3.	Powierzanie i wspieranie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, LGD, Organizacje pozarządowe
	4.3.4.	Edukacja obywatelska mieszkańców, promocja wolontariatu oraz stowarzyszenia się i angażowania w działania organizacji pozarządowych.	Organizacje pozarządowe, Szkoły i placówki oświatowe	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, LGD, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Media
4.4. Rozwój systemu promocji oraz dialogu z mieszkańcami i otoczeniem	4.4.1.	Badania opinii społecznej w zakresie jakości usług publicznych i projektów rozwojowych.	Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Organizacyjny Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe

	4.4.2.	Doskonalenie systemu informowania i konsultacji z mieszkańcami, w tym on-line.	Wydział Organizacyjny, Wydział Administracji i Gospodarki Nieruchomościami, Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
	4.4.3.	Stała, cykliczna i okazjna współpraca z przedstawicielami mediów w celu promocji wewnętrznej i zewnętrznej powiatu.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Media
	4.4.4.	Budowanie marki powiatu brzeskiego opartej na jego tożsamości oraz walorach środowiskowych i kulturowych, z uwzględnieniem aktualnych trendów i rozwiązań w komunikacji marketingowej.	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, Gminy powiatu brzeskiego	Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, LGD, Organizacje pozarządowe, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Media

ZGODNOŚĆ STRATEGII Z WYTYCZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, tj.:

- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
- Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityką ekologiczną państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” oraz branżowymi programami i powiązаныmi uchwałami samorządu wojewódzkiego w zakresie ochrony środowiska¹,
- Krajowy Plan Odbudowy

¹ M.in. Uchwała XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28.09.2020r. – Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego (Dz. Urz. Woj. Mał. 2020 r. poz. 6337), Uchwała Nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, Regionalny Plan Działań dla Klimatu i Energii, przyjęty przez Zarząd Województwa Małopolskiego 18 lutego 2020 roku, wspierający realizację działań określonych w Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030 oraz nowej strategii UE tj. Europejskim Zielonym Ładzie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	Cele strategiczne Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030	1. Zintegrowany rozwój gospodarki i edukacji oraz wzrost poziomu zatrudnienia na terenie powiatu brzeskiego.			2. Rozwój wszechstronnej oferty czasu wolnego oraz profesjonalizacja sektorów turystyki wypoczynkowej i sportu, bazujących na zasobach środowiskowych, infrastrukturalnych i kulturowych powiatu brzeskiego.			3. Wzmacnianie komfortu i bezpiecznego środowiska życia mieszkańców powiatu brzeskiego.				4. Partnerskie zarządzanie sprawami publicznymi, wykorzystujące nowoczesne instrumenty polityki rozwoju.			
		Cele operacyjne Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030	1.1. Doskonalenie systemu kształcenia pod kątem jego atrakcyjności, skuteczności oraz dopasowania do wyzwań rozwojowych i potrzeb pracodawców.	1.2. Wspieranie zatrudnienia i efektywna polityka rynku pracy.	1.3. Kreowanie warunków dla wzrostu gospodarczego i przedsiębiorczości lokalnej.	2.1. Rozwój oferty turystycznej na terenie powiatu oraz wzrost jej znaczenia dla gospodarki lokalnej i jakości życia mieszkańców.	2.2. Rozwój sportu i rekreacji oraz aktywizacja ruchowa mieszkańców.	2.3. Rozwój oferty oraz kultury partycypacji.	3.1. Efektywna pomoc społeczna dla mieszkańców powiatu brzeskiego.	3.2. Ochrona zdrowia i poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców powiatu brzeskiego.	3.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu brzeskiego.	3.4. Dbałość o stan środowiska naturalnego i adaptacja do zmian klimatu.	4.1. Nowoczesne zarządzanie publiczne.	4.2. Doskonalenie dostępności komunikacyjnej i możliwości transportowych na terenie powiatu brzeskiego.	4.3. Rozwój współpracy w wymiarze lokalnym i ponadlokalnym.	4.4. Rozwój systemu promocji oraz dialogu z mieszkańcami i otoczeniem.
		Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych														
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.														
		II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.														
		III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.														
	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym														
		1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo.														
		1.2 Wykorzystywanie potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.														
		1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska.														
		1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.														

Strategia Rozwoju Województwa	1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.														
	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych														
	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.														
	2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.														
	2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.														
	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie														
	3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.														
	3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.														
	3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.														
	3.4 Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.														
	Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie														
	Główny kierunek polityki rozwoju 1: Małopolskie rodziny.														
	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Opieka zdrowotna.														
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bezpieczeństwo.														

Główny kierunek polityki rozwoju 4: Sport i rekreacja.														
Główny kierunek polityki rozwoju 5: Kultura i dziedzictwo.														
Główny kierunek polityki rozwoju 6: Edukacja.														
Główny kierunek polityki rozwoju 7: Rynek pracy.														
Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka														
Główny kierunek polityki rozwoju 1: Innowacyjność.														
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Konkurencyjność i przedsiębiorczość.														
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Turystyka.														
Główny kierunek polityki rozwoju 4: Transport.														
Główny kierunek polityki rozwoju 5: Cyfrowa Małopolska.														
Główny kierunek polityki rozwoju 6: Gospodarka o obiegu zamkniętym.														
Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej														
Główny kierunek polityki rozwoju 1 Ograniczanie zmian klimatycznych.														
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Gospodarowanie wodą.														
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bioróżnorodność i krajobraz.														
Główny kierunek polityki rozwoju 4: Edukacja ekologiczna.														

System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030														
Główny kierunek polityki rozwoju 1: System zarządzania strategicznego rozwojem.														
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Współpraca i partnerstwo.														
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Promocja Małopolski.														
Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach														
Główny kierunek polityki rozwoju 1: Ład przestrzenny.														
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Wsparcie miast.														
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Rozwój obszarów wiejskich.														
Główny kierunek polityki rozwoju 4: Spójność wewnątrzregionalna i dostępność.														

SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU BRZESKIEGO NA LATA 2021-2030

System wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 będzie się odbywać z poszanowaniem zasad służących wykorzystaniu lokalnych zasobów i potencjałów oraz zewnętrznych szans rozwojowych, niwelowaniu barier i dysproporcji rozwojowych, zapewnieniu spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej powiatu, a także włączaniu gmin, mieszkańców i innych interesariuszy w procesy zarządzania sprawami publicznymi.

Odpowiedzialność za realizację założeń Strategii Rozwoju Brzeskiego na lata 2021-2030 ponoszą przede wszystkim władze samorządowe powiatu: Zarząd Powiatu Brzeskiego oraz Rada Powiatu Brzeskiego. **Strategiczna rola organu wykonawczego – Zarządu Powiatu Brzeskiego** – polega na stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów i kierunków działań określonych w strategii. Z kolei **organ stanowiący – Rada Powiatu Brzeskiego** - reprezentujący różnorodne środowiska lokalne, ma stanowić **wsparcie merytoryczne**, w szczególności w zakresie proponowania nowych kierunków działań i rozwiązań realizacyjnych, bazujących na opiniach mieszkańców, a w konsekwencji podejmowania uchwał w zakresie aktualizacji dokumentu. Decyzje, podejmowane w porozumieniu tych organów, oparte na kompleksowym podejściu do uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych, będą w bardzo istotny sposób wpływały na rozwój powiatu brzeskiego.

Na poziomie organizacyjno-koordynacyjnym i promocyjno-informacyjnym kluczową rolę będzie odgrywał Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, stanowiący **centrum zarządzania strategią**. Do jego zadań będzie należeć:

- realizacja przypisanych mu zadań i projektów,
- koordynacja współpracy oraz ciągłe pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji zadań zapisanych w strategii,
- harmonizacja realizacji działań zapisanych w strategii i innych dokumentach branżowych,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych zadań od partnerów realizacyjnych i odbiorców działań strategii,
- monitorowanie i ewaluacja procesu realizacji zadań określonych w strategii, przygotowywanie sprawozdań, koordynacja procesu jej aktualizacji,
- poszukiwanie wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań i projektów,
- zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji strategii.

Niezbędna jest **współpraca wszystkich wydziałów, zespołów i stanowisk w Starostwie Powiatowym w Brzesku oraz jednostek powiatowych** ze wskazanym centrum (pełnią one rolę bezpośrednich realizatorów działań lub jednostek monitorujących, o czym mowa w kolejnym podrozdziale). Strategia

uwzględnia ponadto zadania wykraczające poza bezpośrednie kompetencje powiatu, angażując i inicjując działania realizowane w różnych **partnerstwach lokalnych i ponadlokalnych**. Znajduje to wyraz w kierunkach interwencji, dla których jednostkami realizującymi są zarówno wydziały i jednostki powiatowe, jak również samorządy gmin powiatu brzeskiego, administracja rządowa, samorząd regionalny, podmioty prywatne i pozarządowe. W konsekwencji system realizacji strategii obejmuje trzy główne sfery aktywności, czyli:

- sferę działań zakresu bezpośrednich, formalnych kompetencji samorządu powiatowego oraz podległych mu jednostek,
- sferę obejmującą działania, w stosunku do których samorząd powiatowy posiada wpływ pośredni (inicjujący, koordynujący itp.) lub nie posiada żadnego formalnego wpływu, ale są one realizowane przez partnerów lokalnych (samorządy gminne, sektor gospodarczy oraz pozarządowy) i są istotne dla rozwoju całego powiatu,
- sferę działań wykraczających poza bezpośrednie kompetencje lub pośredni wpływ samorządu powiatowego, realizowane przez organy administracji rządowej, samorząd regionalny lub innych kluczowych partnerów, istotnych dla rozwoju powiatu i subregionu.

Charakter danego kierunku interwencji w Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 precyzują wskazania dotyczące jednostki odpowiedzialnej, jednostki monitorującej ze strony powiatu oraz partnerów, znajdujące się przy każdym kierunku interwencji. Wszyscy partnerzy realizujący zadania określone w strategii są proszeni o zaangażowanie i komunikację z centrum zarządzania. **Współpraca – powiatowa, międzysamorządowa, międzysektorowa i międzyorganizacyjna – będzie jednym z kluczowych instrumentów rozwojowych i realizacyjnych strategii.**

Projekty i zadania w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 będą realizowane **w różnych okresach czasowych**: od akcji jednorazowych, poprzez działania realizowane przez kilka tygodni, miesięcy, rok, kilka lat, aż do zadań ciągłych.

Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 będzie wdrażana przy zaangażowaniu zróżnicowanych instrumentów obejmujących **narzędzia programowe i finansowe**, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu powiatowego. Kategorię tę tworzą w szczególności:

- powiatowe programy, uszczegóławiające priorytety oraz strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów,
- wieloletnia prognoza finansowa, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko- i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych,
- przedsięwzięcia i projekty realizowane w ramach zadań bieżących oraz projektów wdrażanych na podstawie odrębnych porozumień lub umów (m.in. projekty wykorzystujące zewnętrzne źródła finansowania, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, np. zlecenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym).

System monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 jest dysponowanie wiedzą na temat postępów osiąganych w zakresie wdrażanych kierunków interwencji oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami realizacji kluczowych zadań.

Instytucjonalną strukturę systemu monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 tworzą:

- Rada Powiatu Brzeskiego,
- Zarząd Powiatu Brzeskiego,
- Wydział Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku pełniący rolę centrum zarządzania strategią,
- wydziały Starostwa Powiatowego w Brzesku i jednostki powiatowe – pełniące rolę:
 - jednostek realizujących konkretne kierunki interwencji, będące w kompetencjach samorządu powiatowego;
 - jednostek monitorujących ze strony powiatu te kierunki interwencji, które są w kompetencjach innych podmiotów (prywatnych, pozarządowych, samorządów gminnych i regionalnego, administracji rządowej, itp.) – uzyskiwanie danych i informacji oraz przekazywanie ich do wydziału pełniącego rolę centrum zarządzania strategią.

Sprawozdawczość (na potrzeby monitoringu, ewaluacji i ewentualnej aktualizacji strategii) **zostanie skoordynowana** z nałożonym na powiaty, zgodnie z dyspozycją art. 30a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, **obowiązkiem opracowania** i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku **raportu o stanie powiatu**. Raport obejmuje m.in. podsumowanie realizacji strategii.

Zarząd Powiatu Brzeskiego dokonuje okresowej oceny stopnia realizacji strategii w oparciu o dwa elementy:

- analizę wskaźnikową, opracowywaną przez wydział pełniący rolę centrum zarządzania strategią na podstawie informacji otrzymanych od wydziałów i jednostek powiatu, bazującą na miernikach odnoszących się do celów operacyjnych strategii;
- raport z realizacji kierunków interwencji określonych w strategii, przygotowywany przez wydział pełniący rolę centrum zarządzania strategią na podstawie informacji otrzymanych od wydziałów i jednostek powiatu.

Analiza wskaźnikowa, bazującą na miernikach odnoszących się do celów operacyjnych strategii, będzie przygotowywana przez wydział pełniący rolę centrum zarządzania strategią w oparciu o pozyskane dane statystyczne i informacje, w skład których wchodzi następujące źródła informacji:

- statystyka publiczna – generowana przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych, z uwzględnieniem opóźnienia w zamieszczaniu aktualnych danych w rejestrach statystycznych;
- statystyka prowadzona przez samorząd powiatowy – generowana i gromadzona przez poszczególne wydziały Starostwa Powiatowego w Brzesku oraz jednostki powiatowe, zobowiązane

do terminowego przekazywania danych i informacji do wydziału pełniącego rolę centrum zarządzania strategią;

- statystyka prowadzona przez samorządy gminne powiatu – przekazywanie informacji i danych przez samorządy gminne do zbieżnych merytorycznie wydziałów Starostwa Powiatowego w Brzesku oraz jednostek powiatowych i dalej za ich pośrednictwem do wydziału pełniącego rolę centrum zarządzania strategią;
- statystyka prowadzona przez podmioty prywatne, pozarządowe, samorząd regionalny i administrację rządową – przekazywanie informacji i danych przez te instytucje zewnętrzne do zbieżnych merytorycznie wydziałów Starostwa Powiatowego w Brzesku oraz jednostek powiatowych i dalej za ich pośrednictwem do wydziału pełniącego rolę centrum zarządzania strategią.

Analiza powinna być realizowana każdorazowo z wykorzystaniem jednego źródła danych, prowadzona w sposób dynamiczny, wskazując zmianę, jej zakres i kierunek, a także – w przypadku niepożądanych tendencji – rekomendacje zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu wdrażania. Analiza może być również prowadzona w sposób porównawczy.

Tabela 2. Przykładowe mierniki realizacji celów operacyjnych.

OBSZAR STRATEGICZNY: GOSPODARKA, EDUKACJA I RYNEK PRACY	
Cele operacyjne:	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji:
Cel operacyjny 1.1: Doskonalenie systemu kształcenia pod kątem jego atrakcyjności, skuteczności oraz dopasowania do wyzwań rozwojowych i potrzeb pracodawców.	• Liczba uczniów szkół ogólnokształcących i/lub branżowych – dane szkół powiatowych;
	• Liczba porozumień o współpracy pomiędzy szkołami branżowymi a przedsiębiorcami – dane szkół powiatowych;
	• Liczba porozumień o współpracy pomiędzy szkołami ogólnokształcącymi a ośrodkami badawczymi i naukowymi, uczelniami wyższymi, Państwową Akademią Nauk – dane szkół powiatowych;
	• Liczba utworzonych klas patronackich i ich uczniów – dane szkół powiatowych;
	• Liczba stypendystów w ramach powiatowych mechanizmów stypendialnych – dane szkół powiatowych;
	• Liczba doposażonych szkół – dane szkół powiatowych;
	• Liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych placówek edukacyjnych, w tym w zakresie dostosowania do wymagań środowiskowych i z zakresu dostępności – dane szkół powiatowych;
Cel operacyjny 1.2: Wspieranie zatrudnienia i efektywna polityka rynku pracy.	• Liczba wdrożonych projektów z zakresu doradztwa zawodowego oraz ich uczestników – dane szkół powiatowych.
	• Liczba wdrożonych projektów ukierunkowanych na aktywizację rynku pracy – dane Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku;
	• Liczba osób z terenu powiatu, którym przyznano środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – dane Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku i/lub innych podmiotów realizujących tożsame działania;
	• Stopa bezrobocia na terenie powiatu – dane Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku;

	- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie powiatu – dane Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku; - Skala bezrobocia długotrwałego (odsetek osób pozostających bez pracy od 12 lub więcej miesięcy zarejestrowanych w rejestrach – dane Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku; - Liczba ofert pracy na terenie powiatu – dane Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku. - Liczba opracowanych i wydanych materiałów promocyjno-reklamowych dotyczących oferty inwestycyjnej na terenie powiatu – dane gmin powiatu brzeskiego; - Wpływy do budżetów z CIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca – dane poszczególnych JST i/lub Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie; - Wpływy do budżetów z PIT na w przeliczeniu 1 mieszkańca – dane poszczególnych JST i/lub Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie.
OBSZAR STRATEGICZNY:	
OFERTA CZASU WOLNEGO I BRANŻE POWIĄZANE	
Cele operacyjne:	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji:
Cel operacyjny 2.1: Rozwój oferty turystycznej na terenie powiatu oraz wzrost jej znaczenia dla gospodarki lokalnej i jakości życia mieszkańców.	- Długość wybudowanych/zmodernizowanych szlaków turystycznych – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Długość wybudowanych/zmodernizowanych ścieżek rowerowych – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba podmiotów gospodarczych działających w sekcji I w klasyfikacji PKD (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi) na terenie powiatu – dane BDL GUS;
Cel operacyjny 2.2: Rozwój sportu i rekreacji oraz aktywizacja ruchowa mieszkańców.	- Liczba klubów sportowych, ich sekcji oraz liczba ćwiczących – dane klubów i/lub BDL GUS; - Liczba obiektów sportowo rekreacyjnych na 1 tys. mieszkańców – dane poszczególnych JST i/lub BDL GUS;
Cel operacyjny 2.3: Rozwój oferty oraz kultury partycypacji.	- Liczba imprez kulturalnych i ich uczestników na terenie powiatu – dane instytucji kultury; - Udział wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa w budżetach JST powiatu – dane poszczególnych JST.
OBSZAR STRATEGICZNY:	
ATRAKCYJNOŚĆ OSADNICZA	
Cele operacyjne:	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji:
Cel operacyjny 3.1: Efektywna pomoc społeczna dla mieszkańców powiatu brzeskiego.	- Liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych powiatowych placówek opieki społecznej – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba wyposażonych powiatowych placówek opieki społecznej – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba dzieci i młodzieży korzystającej ze wsparcia stacjonarnych placówek pomocy społecznej – dane instytucji pomocy społecznej; - Liczba miejsc całodobowych i dziennych form wsparcia – dane instytucji pomocy społecznej.
Cel operacyjny 3.2: Ochrona zdrowia i poprawa kondycji zdrowotnej	Liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych placówek ochrony zdrowia – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku;

mieszkańców powiatu brzeskiego.	- Liczba doposażonych placówek ochrony zdrowia — dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba podjętych działań z zakresu promocji zdrowego stylu życia oraz działań wspierających profilaktykę i wczesne wykrywanie chorób – dane placówek ochrony zdrowia; - Liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca – dane placówek ochrony zdrowia i/lub BDL GUS.
Cel operacyjny 3.3: Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu brzeskiego.	- Liczba podjętych działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa publicznego — dane Starostwa Powiatowego w Brzesku i/lub służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo; - Liczba godzin zajęć szkolnych w ramach kształtowania i promocji postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych – dane szkół i/lub Komendy Powiatowej Policji w Brzesku; - Liczba wypadków drogowych, w tym z udziałem pieszych – dane Komendy Powiatowej Policji w Brzesku; - Długość zmodernizowanych wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu – dane PGW Wody Polskie; - Suma środków publicznych przeznaczonych na poprawę stanu specjalistycznego doposażenia służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo – dane poszczególnych JST; - Liczba międzyinstytucjonalnych ćwiczeń z zarządzania i reagowania kryzysowego – dane służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo.
Cel operacyjny 3.4: Dbłość o stan środowiska naturalnego i adaptacja do zmian klimatu.	- Liczba zrealizowanych projektów w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii — dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba powiatowych budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji — dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba wymienionych nieekologicznych źródeł ciepła na terenie powiatu – dane gmin powiatu brzeskiego; - Liczba godzin zajęć szkolnych w ramach edukacji ekologicznej i liczba uczestników – dane szkół; - Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów – dane gmin powiatu brzeskiego.
OBSZAR STRATEGICZNY: ZARZĄDZANIE ROZWOJEM	
Cele operacyjne:	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji:
Cel operacyjny 4.1: Nowoczesne zarządzanie publiczne.	- Liczba e-usług świadczonych przez Starostwo Powiatowe w Brzesku — dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba pracowników samorządowych podnoszących własne kwalifikacje poprzez różne formy edukacyjne — dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd powiatowy — dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba projektów zrealizowanych ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd powiatowy — dane Starostwa Powiatowego w Brzesku;

	Liczba obiektów powiatowych dostosowanych do wymogów Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku i/lub koordynatora ds. dostępności.
Cel operacyjny 4.2: Doskonalenie dostępności komunikacyjnej i możliwości transportowych na terenie powiatu brzeskiego.	- Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg powiatowych [km] – dane Zarządu Dróg Powiatowych w Brzesku; - Długość [km] nowych i zmodernizowanych ciągów pieszych przy drogach powiatowych – dane Zarządu Dróg Powiatowych w Brzesku.
Cel operacyjny 4.3: Rozwój współpracy w wymiarze lokalnym i ponadlokalnym.	- Liczba wspólnych inicjatyw podjętych przez samorząd powiatowy i inne jednostki samorządu terytorialnego, w tym zagraniczne samorządy partnerskie – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku. - Liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu brzeskiego – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba zadań zleczanych organizacjom pozarządowym – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku. - Suma środków publicznych przekazanych organizacjom pozarządowym – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku.
Cel operacyjny 4.4: Rozwój systemu promocji oraz dialogu z mieszkańcami i otoczeniem.	- Liczba zrealizowanych powiatowych badań opinii publicznej wśród mieszkańców powiatu – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba dokumentów poddanych konsultacjom społecznym – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Liczba nowych materiałów promocyjnych powiatu w wersji tradycyjnej i elektronicznej – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku; - Suma środków publicznych przeznaczonych na promocję – dane Starostwa Powiatowego w Brzesku.

Tabela 3. Pomocnicza tabela do przekazywania danych statystycznych do wydziału pełniącego rolę centrum zarządzania strategią.

Cel operacyjny nr			
Nazwa miernika	Źródło danych i jednostka miary	Wartość dla roku bazowego	Wartość dla roku badanego
1.			
2.			
3.			

Raport z realizacji kierunków interwencji, przygotowywany przez wydział pełniący rolę centrum zarządzania strategią, opiera się na informacjach dotyczących stanu realizacji danego kierunku interwencji, przekazywanych przez poszczególne wydziały Starostwa Powiatowego w Brzesku oraz jednostki powiatowe. Raport będzie opracowany dwa razy w czasie obowiązywania Strategii, tj. w połowie okresu oraz na koniec realizacji dokumentu i będzie zatwierdzany przez Zarząd Powiatu Brzeskiego. Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 precyzuje w każdym kierunku interwencji jednostkę realizującą dany kierunek interwencji oraz jednostkę monitorującą dany kierunek interwencji ze strony powiatu. Jeżeli dany kierunek interwencji mieści się w kompetencjach instytucji zewnętrznej, to wskazana w strategii jednostka monitorująca ze strony powiatu (konkretny

wydział Starostwa Powiatowego w Brzesku lub jednostka powiatu, która merytorycznie jest zbieżna z przedmiotem danego kierunku interwencji) pozyskuje informacje od jednostki realizującej, dotyczące stanu wdrożenia danego kierunku interwencji i składa sprawozdanie do wydziału pełniącego rolę centrum zarządzania strategią, które jest podstawą zbiorczego raportu z realizacji kierunków interwencji całej strategii. Dla zwiększenia efektywności procesu sprawozdawczego z realizacji kierunków interwencji strategii, wydziały Starostwa Powiatowego w Brzesku oraz jednostki organizacyjne powiatu składają sprawozdania na ujednoliconym formularzu sprawozdawczym. Natomiast ramowy raport może obejmować następujące rozdziały:

- Wprowadzenie,
- Wyniki monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 za rok/okres (w podziale na poszczególne obszary strategiczne i cele operacyjne) – opis stanu realizacji kierunków interwencji, opis powstałych trudności realizacyjnych, opis źródeł finansowania działań,
- Wnioski i rekomendacje – generalny stopień realizacji strategii, najważniejsze problemy, możliwe usprawnienia, propozycje zmian na poziomie kierunków działań.

Tabela 4. Pomocniczy formularz sprawozdawczy do przekazywania informacji na temat stanu realizacji kierunków interwencji do wydziału pełniącego rolę centrum zarządzania strategią.

Kierunek interwencji nr			
Cel strategiczny nr ...	Cel operacyjny nr ...	Jednostka realizująca: ...	Jednostka monitorująca ze strony powiatu: ...
OPIS STANU REALIZACJI KIERUNKU INTERWENCJI (m.in.: przedsięwzięcia zrealizowane w danym roku, stopień realizacji całego kierunku interwencji, uzyskane efekty)			
OPIS POWSTAŁYCH TRUDNOŚCI REALIZACYJNYCH (m.in.: problemy powstałe na etapie realizacji, opóźnienia i ich przyczyny, środki podjęte w celu przezwyciężenia trudności)			
OPIS EWENTUALNYCH ZMIAN (rekomendacje dotyczące zmian w realizacji kierunku interwencji, możliwe usprawnienia, także propozycje nowych zadań, sugestie wykreśleń itp.)			
OPIS ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunku interwencji w danym roku, sugerowany w podziale na źródła finansowania – własne i zewnętrzne)			

Ponadto, w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 oraz po jej zakończeniu możliwa jest realizacja ewaluacji, która ma dostarczyć praktyczne wnioski i rekomendacje, które posłużą udoskonaleniu bieżącej lub przyszłej interwencji strategicznej. Ewaluacja może zostać zrealizowana w formie spotkania z udziałem władz samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy lokalnych i partnerów realizacyjnych. Rekomendowanym jest, aby ewaluacje były przeprowadzane przez niezależnych ekspertów zewnętrznych, co pozwoli na uwzględnienie wiedzy eksperckiej, doświadczenia i potencjału instytucji wyspecjalizowanych w tego typu badaniach, a także na zapewnienie bezstronności i obiektywizmu w procesie oceny.

Wyżej wymienione materiały i informacje będą podstawą dla Zarządu Powiatu Brzeskiego oraz Rady Powiatu Brzeskiego do podejmowania oceny realizacji strategii, proponowania priorytetów realizacyjnych podpartych budżetowo, wprowadzania uzupełnień oraz dokonywania niezbędnych i uzasadnionych zmian w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne.

Potencjalne źródła finansowania kierunków interwencji określonych w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030

Finansowanie działań opisanych w Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030 będzie się odbywać za pomocą środków pochodzących z różnych źródeł, aby zwiększyć możliwości realizacyjne oraz efektywność podejmowanych interwencji. W tym kontekście trzeba wskazać na trzy podstawowe źródła:

- publiczne środki zagraniczne, w tym przede wszystkim pochodzących z funduszy unijnych oraz innych instrumentów i mechanizmów europejskich (m.in. EFRR, EFS, FS, fundusze norweskie i EOG),
- publiczne środki krajowe, w tym uwzględniające budżet powiatu i innych jednostek samorządu terytorialnego (m.in. budżetu gminne, fundusze regionalne), fundusze z budżetu państwa, celowe i dotacje państwowe (m.in. środki i programy poszczególnych ministerstw, NFOŚiGW, WFOŚiGW, KPO),
- środki prywatne.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania Strategii Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2021-2030, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych będzie przypadało na końcówkę perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020, ale przede wszystkim obejmie już okres **Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027** oraz wsparcie w ramach nowego **Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU)**.

Podsumowując ogólną realizację programów, do 5 września 2021 roku podpisano z beneficjentami 93 722 umowy o dofinansowanie projektów. Łączna wartość tych inwestycji wynosi 534,6 mld zł. W tej kwocie udział funduszy UE to 325,7 mld zł, czyli 91,1 procent całej dostępnej alokacji środków UE².

Nowy siedmioletni budżet Unii Europejskiej (wieloletnie ramy finansowe) zaplanowano na 1 074,3 mld euro, a dodatkowy antykryzysowy pakiet odbudowy skumulowany w pierwszych latach ma wynieść 750 mld euro, w tym 390 mld euro w formie dotacji. Łącznie oznacza to kwotę 1 824,3 mld euro. Środki te mają wspierać odbudowę państw po pandemii Covid-19 oraz inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową. Tematyczne kierunki wydatkowania środków określono następująco:

- Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa: 143,4 mld euro (z tego 10,6 mld euro w ramach Next Generation EU), w tym: Horyzont Europa i Fundusz InvestEU;
- Spójność, odporność i wartości: 1 099,7 mld euro (721,9 mld euro — fundusz odbudowy), w tym: fundusze polityki spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – RescEU, program działań w dziedzinie zdrowia;
- Zasoby naturalne i środowisko: 373,9 mld euro (17,5 mld euro — fundusz odbudowy), w tym: wspólna polityka rolna, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;
- Migracja i zarządzanie granicami: 22,7 mld euro, w tym: Fundusz Azylu i Migracji oraz Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami;

² <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/postepy-w-realizacji-programow-na-lata-2014-2020---stan-na-5-wrzesnia-2021-roku>

- Bezpieczeństwo i obrona: 13,2 mld euro, w tym: Europejski Fundusz Obrony i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Sąsiedztwo i świat: 98,4 mld euro, w tym Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Humanitarnej;
- Europejska administracja publiczna: 73,1 mld euro³.

Zgodnie z określonymi priorytetami, rosną inwestycje w transformację klimatyczną i cyfrową. Zakłada się, że kwestie klimatyczne będą uwzględniane przekrojowo, a łączne wydatki na ten cel osiągną 30% łącznych wydatków ze wszystkich programów. Podobnie cyfryzacja ma być traktowana przekrojowo – wydatki na transformację cyfrową znajdują się we wszystkich programach.

Filarem unijnego planu odbudowy ma być **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**, zapewniający krajom europejskim wsparcie finansowe, by złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19. Jego budżet ogółem to 672,5 mld euro (z 750 mld euro w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy), z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Środki mogą zostać rozdysponowane do końca 2023 r., a reformy i inwestycje muszą zostać wykonane do 2026 r. Zaplanowana alokacja dla Polski wynosi 23,9 mld EUR, dodatkowo ponad 34 mld EUR z części pożyczkowej funduszu. Podstawę wydatkowania środków ma być Krajowy Plan Odbudowy, finansowany ze środków wspomnianego Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy. Jego celem jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym, co będzie odbywać się m.in. poprzez przyspieszenie rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która w sposób odpowiedzialny wykorzystuje zasoby środowiska, a także rozwój oparty na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych. Oczekiwanym rezultatem realizacji celu strategicznego KPO jest zwiększenie produktywności gospodarki, która będzie zdolna do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, dostępnych dla większej liczby osób. W ramach dokumentu założono realizację pięciu komponentów oraz działań (tj. reform i inwestycji):

- Komponent A. Odporność i konkurencyjność gospodarki — 4,133 mld euro, 17,3%;
- Komponent B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności — 6,347 mld euro, 26,6%;
- Komponent C. Transformacja cyfrowa — 3,034 mld, 12,7%;
- Komponent D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia — 4,262 mld, 17,9%;
- Komponent E. Zielona, inteligentna mobilność — 6,074 mld, 25,5%⁴.

Okolo 1/3 środków z funduszu ma trafić do samorządów⁵.

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej to dla Polski około 170 mld euro (w cenach bieżących), w tym:

- 72,2 mld euro na politykę spójności,
- 3,8 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji,
- 24,9 mld euro dotacji z Funduszu Odbudowy,
- 34,2 mld euro pożyczek z Funduszu Odbudowy,

³ <https://www.consiliium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/>

⁴ <https://crido.pl/blog-business/krajowy-plan-odbudowy-komponent-a-odpornosc-i-konkurencyjnosc-gospodarki/>

⁵ <https://www.money.pl/gospodarka/kpo-sejm-zdecydowal-ws-funduszu-odbudowy-oto-najwazniejsze-informacje-6635999141600000a.html>

- 21,6 mld euro na płatności bezpośrednie dla rolników,
- 10,6 mld euro na rozwój obszarów wiejskich,
- około 2 mld euro w ramach instrumentu React EU (instrument na rzecz walki z negatywnymi skutkami COVID-19⁶).

Okolo 60% funduszy z polityki spójności trafi do **programów realizowanych na poziomie krajowym**, a pozostałe 40% otrzymają **programy regionalne**, zarządzane przez marszałków województw. Programy będą funkcjonowały w podobnym układzie, jak w ramach perspektywy na lata 2014-2020. Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia się następująco:

- Infrastruktura i Środowisko – 25,1 mld euro (między innymi największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska),
- Inteligentny Rozwój – 8 mld euro (między innymi innowacje, współpraca nauki i biznesu),
- Wiedza, Edukacja, Rozwój – 4,3 mld euro (między innymi nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne),
- Polska Cyfrowa – 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe),
- Polska Wschodnia – 2,5 mld euro (specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej),
- Pomoc Techniczna – 0,5 mld euro (wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE),
- Program dotyczący sprawiedliwej transformacji – 4,4 mld euro (pomoc w transformacji dla regionów górniczych),
- Program Pomoc Żywnościowa – 0,2 mld euro,
- Program Ryby – 0,5 mld euro,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 0,56 mld euro⁷.

Po uzgodnieniach między ministerstwem i marszałkiem, na program regionalny do województwa małopolskiego ma trafić 2 320 280 381 mln euro⁸. Trwają zaawansowane prace nad projektem **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego**. Ramowe obszary wsparcia obejmują:

1. OŚ PRIORYTETOWA INTELIGENTNY REGION [EFRR],
2. OŚ PRIORYTETOWA ENERGETYKA I ŚRODOWISKO [EFRR],
3. OŚ PRIORYTETOWA MOBILNA MAŁOPOLSKA [EFRR],
4. OŚ PRIORYTETOWA SPOŁECZNA MAŁOPOLSKA [EFS+ / EFRR],
5. OŚ PRIORYTETOWA RYNEK PRACY I EDUKACJA [EFS+ / EFRR],
6. OŚ PRIORYTETOWA MAŁOPOLSKA BLIŻEJ MIESZKAŃCÓW [EFRR].

Orientacyjny harmonogram prac nad RPO WM 2021-2027 zakłada jego przyjęcie przez Zarząd Województwa Małopolskiego i realizację negocjacji w terminie do końca 2021 roku.

Wydatkowanie pierwszych środków europejskich powinno rozpocząć się na przełomie 2021 i 2022 roku, po negocjacjach i zaakceptowaniu Umowy Partnerstwa oraz poszczególnych programów przez Komisję Europejską.

⁶ <https://samorzad.pap.pl/kategoria/aktualnosci/jak-beda-inwestowane-fundusze-ue-z-nowej-perspektywy-jest-plan-podzialu>

⁷ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/w-co-zainwestujemy-fundusze-europejskie-rozpoczynamy-konsultacje-umowy-partnerstwa>

⁸ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/fundusze-unijne-dla-regionow---rezerwa-podzielona-po-rozmowach-z-marszalkami-wojewodztw>

Starostwo Powiatowe w Brzesku

Bartosza Głowackiego 51, 32-800 Brzesko

tel. (14) 663 31 11

e-mail: sekretariat@powiatbrzeski.pl

www.powiatbrzeski.pl

Dokument powstał na zlecenie Starostwa Powiatowego w Brzesku, a jego głównymi autorami są pracownicy Wydziału Architektury, Budownictwa i Rozwoju Powiatu Starostwa Powiatowego w Brzesku, eksperci i interesariusze lokalni oraz konsultanci **FRDL Małopolskiego Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji** z Krakowa, którzy prowadzili proces strategiczny.

Serdecznie podziękowania dla wszystkich zaangażowanych w proces opracowania niniejszego dokumentu – za poświęcony czas, rzetelność, merytoryczne podejście, profesjonalizm oraz odwagę w proponowaniu rozwiązań korzystnych dla powiatu brzeskiego i jego mieszkańców.